HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Van het Hoofdbestuur. — Hoofdbestuursvergadering. — De Rubberpositie. — De luchtvaart in Indië. — Het schrikbewind der Anyoto. — Voor „Pa Van der Steur". — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Nagekomen Berichten. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdeelingen. — Mededeelingen. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Adresveranderingen. — Bioscoopnieuws. — Financieele Berichten. — Mutatiestaat van 13 tot 20 April 1932.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.
Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.
Uitgave van de Vereeniging „Oost en West".
Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West".
Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfoort, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomberg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder, R. Zuyderhoff en G. J. Staal.
Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen f 5.— ingenaaid en f 6.50 in linnen stempelband.

Hoofdbestuursvergadering.

Hoofdbestuursvergadering op Zaterdag 30 April 1932, ten één ure, in het gebouw van „Oost en West", Korte Voorhout 6, Den Haag.

Punten van behandeling:

1. Opening.
2. Notulen. (Zie K. W. 12 Nov. 1931, No. 46.)
3. Jaarverslag 1931. Rek. en Verantw. 1931 met Rapport Verificatie-Commissie. Begrooting 1932. (Zie K. W. 17 Maart 1932, No. 11.)
4. Toetreding tot het Nederl. Verbond v. Kolon. Vereenigingen.
5. Voorziening vacatures H. B. door periodiek aftreden.
6. Wijziging van het Huish. Reglement in dien zin dat de Algem. Vergaderingen der Afdeelingen gehouden worden na de Voorjaars-Hoofdbestuursvergadering.
7. Datum en plaats Algemeene Vergadering.
8. Algemeene besprekingen.
9. Rondvraag en sluiting.

DE ALGEMEEN SECRETARIS.

P.S. Bij verhindering plaatsvervanger verzocht.

Voorstellen ingekomen na vaststelling en gereedmaking der Agenda:

A. *Van de afdeeling 't Gooi:*

De hoofdbestuursvergadering van de vereeniging „Oost en West", met het oog op de economische wereldcrisis besluit het werkprogramma der vereeniging, in elk opzicht zooveel mogelijk aan te passen aan de tijdsomstandigheden en o.a. al dátgene na te streven en te bevorderen dat strekken kan om de kwade gevolgen der crisis te lenigen voor allen wier belangen geacht kunnen worden tot de werkingssfeer der Vereeniging te behooren.

B. *Van de afdeeling Arnhem:*

Voorstel om een Commissie te benoemen, onder voorzitterschap van den heer F. van Peski, lid van het Dagelijksch Bestuur, en verder bestaande uit afgevaardigden van een 4 tal afdeelingen, met opdracht om, zoo mogelijk nog vóór de a.s. Jaarbijeenkomst, een rapport uit te brengen over de mindere of meerdere wenschelijkheid, resp. mogelijkheid van ingrijpende veranderingen en het tot nu toe gevolgde beleid bij het bestuur der vereeniging.

DE ALGEMEEN SECRETARIS.

De Rubberpositie.

De toestand van de Europeesche Rubbercultuur in Indië.

Geen plaats voor pessimisme.

Wij waren in de gelegenheid dezer dagen met een vooraanstaande figuur op het gebied van de rubbercultuur een gesprek te voeren over de gevolgen van de onlangs bekend geworden Regeeringsbeslissing inzake de rubberrestrictie. Volgens het oordeel van dezen ter zake kundige had een beslissing, en zeker deze beslissing minstens een half jaar eerder moeten vallen. Dan waren vele ondernemingen reeds zes maanden dicht geweest, dan was een natuurlijke restrictie reeds lang in sterke mate op vele ondernemingen toegepast geworden, dan waren niet groote sommen gelds in verlies lijdende ondernemingen verdwenen. Dat thans vele rubberondernemingen op Java en Sumatra, welke met kunst- en vliegwerk maanden en maanden lang aan den gang gehouden werden in de hoop op restrictie-uitkomst, thans moeten sluiten, staat ook volgens dezen deskundige vast. Onze zegsman had verschillende schema's voor een productie-inkrimping onder het oog gehad en geen enkele daarvan bood ook maar eenigen waarborg voor een duurzame of zelfs ook maar voor een tijdelijke saneering der rubberpositie. Het departement van Landbouw in Indië was daarvan eigenlijk overtuigd reeds vóór de reis van dr. Bernard naar Europa voor de opening der Koloniale Tentoonstelling in Parijs. Het is voor velen nog een raadsel waarom, althans na het rapport van de commissie-de Bussy, de beslissing niet veel eerder gevallen is.

Politieke redenen? Engelsche pressie? Maar dan was de totaal negatieve beslissing na het opnieuw wekken van verwachtingen in den zin van pro-restrictie in de laatste maanden, dubbel ontactisch en ongewenscht geweest.

Onze zegsman blijft de Europeesche rubbercultuur in Indië nog een belangrijke toekomst toekennen, doch alleen voor die ondernemingen, die haar productie tot een zeer hoog kwantum per hectare weten op te voeren. De toekomst is, zijns inziens, aan de zeer goedkoope rubber, hetgeen de mogelijkheden van belangrijke nieuwe toepassingen doet toenemen.

Het is niet zaak de rubberprijzen op te vijzelen door restrictiemaatregelen en dergelijke, maar het is wèl zaak de kostprijzen te drukken, vooral met den steun der wetenschap: nieuwe hoog-produceerende soorten, goedkoope bereiding, proefstations, research-werk etc. De moedeloosheid, zich uitende in de bewering, dat de rubbercultuur een inheemsche cultuur zal worden en dit eigenlijk altijd had moeten blijven, is volkomen misplaatst. De inlanders op Sumatra b.v. kunnen met deze lage prijzen op den duur slechts een beperkte hoeveelheid produceeren, beperkt n.l. door het aantal daar aanwezige arbeiders, die bij lage rubberprijzen niet door import in aantal toenemen.

Niet het aantal rubberboomen, maar het aantal beschikbare goedkoope werkkrachten, — familietap — zal op den duur de inlandsche rubberproductie op Sumatra bepalen. In de Straits zijn de omstandigheden wel eenigszins anders, doch ook daar remmen de lage prijzen een te groote „native production".

Zooals de voorzichtige koopman vermijdt, zijn geheele vermogen op één plaats vast te leggen, zoo zal wellicht ook de levenswijsheid raden, niet alle bevrediging van een enkel streven te verwachten. (De Zakenwereld).

De luchtvaart in Indië.

K. N. I. L. M.-Verslag 1931.

De tijdsomstandigheden in aanmerking nemende kunnen de resultaten door de K.N.I.L.M. in 1931 behaald, bevredigend genoemd worden. Het aantal Passagiers, dat in het afgeloopen jaar op de regelmatige lijnen werd vervoerd, was slechts 3 % beneden dat van 1930 en bedroeg 13430.

De vervoercijfers zijn als volgt:

Traject	Passagiers	Goederen in K.G.	Post in K.G.
Batavia—Bandoeng	4.264	23.775	652
Bandoeng—Batavia	4.379	33.372	682
Batavia—Semarang—Soerabaja	1.648	7.855	3.947
Soerabaja—Semarang—Batavia	1.791	10.354	3.384
Batavia—Palembang—Singapore	278	5.506	455
Singapore—Palembang—Batavia	223	1.597	620
Singapore—Medan (vanaf 5/8/31)	35	520	94
Medan—Singapore ,, ,,	37	349	150
Batavia—Palembang (tot 1/5/31)	41	1.524	83
Palembang—Batavia ,, ,,	54	283	71
Batavia-Palembang-Pakanbaroe-Medan	333	5.282	7.143
Medan-Pakanbaroe-Palembang-Batavia	347	1.743	1.588
Speciale- en rondvluchten	3.782	—	3
Totaal	17.212	92.160	18.818

Nieuwe Lijnen.

Daar 3 luchtverbindingen per week te veel waren voor de behoefte werd met ingang van 1 Mei de afzonderlijke Palembanglijn opgeheven. Doordat de Batavia—Medan-lijn met F. XII-vliegtuigen bevlogen wordt, is steeds voldoende plaatsruimte voor Palembang beschikbaar.

De weekverbinding Singapore—Medan werd op 5 Augustus geopend in aansluiting op de Batavia—Singaporelijn. Het vervoer tusschen de Straits en Deli bleef echter gering door de slechte tijdsomstandigheden, die zich in hevige mate in Singapore en Deli lieten gelden. Verdere uitbreiding van het luchtnet was wegens den ongunstigen financieelen toestand, waardoor o.a. nieuwe vliegvelden door het Gouvernement niet konden worden aangelegd, niet mogelijk.

Luchtvloot; Dienstregelmaat.

De luchtvloot werd in 1931 uitgebreid met 2 Fokker vliegtuigen type F. XII, uitgerust met 3 Wasp Sr. motoren van 425 P.K. elk een plaats biedende aan 16 passagiers. De K.N.I.L.M. had daardoor op 31 Dec. 1931 de beschikking over 7 Fokker vliegtuigen F. VIIb en 2 Fokker F. XII. In 1931 werden 2755 vluchten gemaakt in 5677 uren, waarin een afstand van 919.794 K.M. werd afgelegd. De geheele afstand in Nederlandsch-Indië sinds de opening door de K.N.I.L.M. bevlogen werd daardoor op 2.272.040 K.M. gebracht of 57 maal den omtrek der aarde. In 1931 werden 1.030.559 ton-K.M. geproduceerd.

De dienstregelmaat bedroeg op alle trajecten 100 %, uitgezonderd het traject Batavia—Bandoeng, waar zij 99.5 % (wegens weersomstandigheden) en het traject Batavia—Medan, waar zij 98.1 % bedroeg. Op dit laatste traject maakte op 14 Februari de PK-AFC in zeer slecht weer een noodlanding bij Langgam, waarbij het toestel beschadigd werd. Passagiers, post en goederen ondervonden geen nadeel en gingen den volgenden dag per extra vliegtuig naar Medan door.

Een tweede toestel werd beschadigd bij een nachtlanding op 29 Augustus, waarbij het vliegtuig in aanraking kwam met een huisje, waarin een groot aantal Inlanders aanwezig waren, waarvan helaas twee werden gedood.

Beide toestellen werden in de werkplaatsen te Bandoeng hersteld.

Van 12 tot 27 Mei stond de K.N.I.L.M. een toestel met één harer vliegers (den heer Moll) en één harer mecaniciens (den heer Elleman) af voor een door den heer Pattist georganiseerde vlucht naar Australië en terug. Deze vlucht geschiedde geheel regelmatig. De tijden van aankomst en vertrek waren zoodanig gekozen, dat aansluiting gegeven werd op de vliegtuigen der Amsterdam—Batavia-lijn der K.L.M., waardoor het mogelijk werd, dat brieven 16 dagen na afzending geadresseerden in Australië of Europa bereikten. De tijdsbesparing, op deze wijze verkregen in vergelijking met de huidige postverbinding (44 dagen) bedroeg dus 29 dagen.

Passage.

De verlaging van den passageprijs tusschen Batavia en Singapore van f 185.— op f 140.— stimuleerde het vervoer op deze lijn, terwijl het gelijkstellen van de tarieven van Bandoeng naar Semarang en Soerabaja aan die van Batavia het luchtvervoer tusschen deze plaatsen gunstig beïnvloedde.

Van de Batavia—Medan-verbinding werd een geregeld gebruik gemaakt zoowel door passagiers als voor vracht en post, ook om plaatsen op Sumatra's Westkust snel te bereiken. Na landing te Pakanbaroe wordt nog denzelfden dag Padang, Fort de Kock, etc. per auto bereikt.

De Gouverneur-Generaal maakte in Mei 1931 weder van het K.N.I.L.M.-vliegtuig gebruik voor zijn afscheidsbezoek aan Oost-Java. Andere belangrijke passagiers, die de K.N.I.L.M. vervoerde zijn o.a. de Gouverneur-Generaal der Philippijnen, de Fransche Minister van Koloniën Reynaud en de Bisschop van Singapore.

Vracht.

Doordat een Bataviasch dagblad een drukkerij in Bandoeng opende, verminderde het krantenvervoer van Batavia naar Bandoeng. Dit buiten beschouwing gelaten toonde het vrachtvervoer ten opzichte van 1930 eenigen vooruitgang. Het bloemenvervoer van Java naar Palembang en Singapore ontwikkelde zich gunstig evenals dat van Bandoeng naar Batavia.

Een regelmatig krantenvervoer van Batavia naar Palembang had plaats, terwijl het overige vervoer op alle lijnen bestaat uit lading van de meest uiteenloopende soort:

Klankfilms, broedeieren, hoogtezon-lampen, eendag's kuikens, bloed (voor geneeskundig onderzoek), medicijnen, vlindereieren, versch vleesch en versche visch, melk, room, motoronderdeelen, enz.

Luchtpost.

Het luchtpostvervoer is t.o.v. 1930 meer dan verdubbeld. Vervoerd werden 18818 K.G. of ruim 1.300.000 brieven.

Het vervoer van Semarang en Soerabaja verminderde in vergelijking met 1930, omdat in dat jaar belangrijke hoeveelheden post in aansluiting op de mailboot, die uit Tandjong Priok vertrekt, werden vervoerd.

Na de instelling van de Medanlijn verplaatste dit aansluitend vervoer zich naar deze verbinding, welke nog meer besparing (3 dagen) gaf.

Van het totaal postvervoer van en naar Nederland middels de mailboot-vliegtuig combinatie n.l. mailboot Europa—Medan, v.v. vliegtuig Medan—Java, v.v., werd verreweg het grootste gedeelte vervoerd in de richting Nederland. Hoewel de instelling van den weekdienst der K.L.M. dit vliegtuig-mailbootvervoer eenigszins deed verminderen, blijft het nog steeds zeer belangrijk.

Rondvluchten.

Het instellen van een goedkoop tarief voor rondvluchten voor minder gegoede Inheemschen, bleek een groot succes. Meer dan 2800 personen maakten er in 1931 gebruik van.

Speciale vluchten.

Hoewel door de slechtere omstandigheden minder in aantal dan in 1930 waren de vluchten naar de Tangkoeban Prahoe, Bromo en Tosari, Sibajak en Brastagi nog steeds in trek.

K. L. M. Holland—Indië-lijn.

De K.N.I.L.M. zag haar werkzaamheden als hoofdagente der K.L.M. voor Indië en tevens, doordat de technische dienst der K.N.I.L.M. in Ned.-Indië de K.L.M.-vliegtuigen onderhoudt, naziet en zoo noodig herstelt, in het verslagjaar sterk vermeerderen. Vooral was dit het geval, sinds den 1en October, op welk tijdstip de veertiendaagsche Holland—Indië-dienst omgezet werd in een wekelijkschen.

De luchtpost, die wekelijks naar Holland wordt verzonden, bleef ongeveer gelijk aan die, welke vóór 1 October per twee-wekelijksch vliegtuig verstuurd werd, hetwelk een bevredigend resultaat genoemd mag worden.

Het Schrikbewind der Anyoto.

De Luipaard-menschen aan den Congo.

Terreur van een Geheimen Negerbond.

De bekende ontdekkingsreiziger, dr. P. Schebesta, vertelt in het volgende artikel, dat wij in het „Nieuws" in Batavia aantroffen, van zijn ervaringen, die hij tijdens zijn jongste Afrika-reis deed met den geheimzinnigen moordenaarsbond der negers, de Anyoto.

Reeds in de eerste dagen van mijn verblijf te Bafwasende, midden in het Babalibosch aan de Jtoeri gelegen, hoorde ik van den beruchten Anyotobond. Er verscheen een neger voor het blanke districtshoofd met een aanklacht van moord tegen dezen bond. De neger kreeg een ernstige berisping, omdat hij den moord niet dadelijk aangegeven had, waarop hij antwoordde, dat hij de wraak der Anyoto gevreesd had. Er was thans — na maanden — geen spoor meer van den moordenaar de ontdekken en evenmin kon men van den neger te weten komen, waarom hij nu eensklaps aangifte deed.

De moord was geschied in het dorp Bastwakanzi tegen zonsondergang. Vermomde mannen hadden een vrouw in een bananenaanplanting aangevallen en met messen gedood. Op de kreten van het slachtoffer waren de dorpsbewoners komen aanloopen; de moordenaars ontvluchtten en de vrouw was reeds dood. Men wist echter, dat de moord geschied was door de Anyoto of luipaardmenschen en meldde uit angst voor wraak niets aan de bestuursambtenaren. De vrouw werd als elke andere doode begraven.

Het Schrikbewind der Anyoto.

Zoo hoorde ik reeds spoedig van den geheimzinnigen Anyoto-bond, die in het gebied van de boven-Jtoeri een geregeld onderwerp van gesprek is. Er zijn vele blanken, die, onbekend met de gewoonten van den Babalistam, inderdaad gelooven, dat de bloeddorstige luipaarden de gruwelijke moorden in het Babalibosch op hun geweten hebben, doch hoewel de wonden op de lijken, oppervlakkig gezien, inderdaad doen denken aan een overval van een luipaard, heeft men in werkelijkheid te doen met de geraffineerde moordpraktijken van den Anyoto-bond, waarvan de negers echter weinig meer dan den naam vertellen. De overvallen komen — en dit is wel het beste bewijs, dat men niet met luipaarden te doen heeft — uitsluitend voor onder de Babali's en nooit onder een anderen stam. De organisatie van den Anyoto-bond wordt ondertusschen zoo zorgvuldig geheim gehouden, dat men, hoewel overtuigd van zijn bestaan, slechts met de grootste moeite iets naders erover te weten komt. De Babalinegers zelf, die den bond en vermoedelijk ook al zijn leden zeer goed kennen, verdragen nog liever de daardoor uitgeoefende terreur, dan aangifte te doen bij het Europeesche bestuur.

Tien onschuldigen Opgehangen.

Ik heb eenige maanden doorgebracht in een kamp dicht bij Lipongo aan het riviertje Asoengoeda, midden tusschen de dwergen, zonder te weten, dat ik midden in het beruchte arbeidsveld van de Anyoto was.

Bij een bezoek aan het negerdorp vielen mij eenige verlaten hutten op. Men vertelde mij, dat daar een beruchte Anyoto-familie gewoond had, die de buurt onveilig maakte, totdat de regeering ingreep, een aantal verdachte negers arresteerde en geboeid wegleidde van de eene plaats naar de andere om voor verschillende rechters te verschijnen, totdat zij eindelijk te Boma aan de monding van den Congo tot den strop veroordeeld werden, omdat zij bekend hadden, tot den Anyoto-bond te behooren en zich aan verschillende moorden schuldig hebben gemaakt. Toen zij zagen, welke gevolgen deze bekentenis voor hen had, herriepen zij haar, doch natuurlijk zonder resultaat.

Jaren na de terechtstelling bleek, dat alle veroordeelden onschuldig waren en zich hadden opgeofferd, om den waren schuldige te beschermen. Deze was een tata (dorpshoofd) en een der leiders van den Anyoto-bond, die met eenige helpers de moorden had verricht. Toen hij zag, dat er met het onderzoek ernst werd gemaakt, deed hij de verdenking vallen op eenige onschuldige, jongere leden van den bond, die zich lieten arresteeren uit vrees voor de strenge discipline in den stam en vermoedelijk ook met de overtuiging, dat hun niets gebeuren kon, daar zij immers onschuldig waren. Toen zij echter hun onschuld na de veroordeeling betuigden, geloofde niemand hen; hun tata hebben zij ook toen niet verraden. Eerst nadat ook deze tata gestorven was, kwam een en ander aan het licht.

Een moordaanslag onder water.

Eenige mannen uit het dorp Bosobangi vischten eens in de Jtoeri, waarbij zij met de netten in het water stonden, zooals bij de negers gebruikelijk is. Ook de mannen van het naburige dorp vischten en wel tot aan de uiterste grens van het hun toebehoorende gedeelte der rivier, zoodat de beide groepen elkaar konden zien. Plotseling gaf een oude neger een luiden gil en greep met de hand onder water. Daar was iets dat hem bij het been gegrepen had en hem onder water trachtte te sleuren. — Een krokodil, riep hij eerst, doch toen hij nogmaals onder water greep, haalde hij.... een mensch naar boven. Het was een gemaskerde man, die de schele tata van het naburige dorp bleek te zijn. Hij werd dadelijk met speren gedood en de mannen lieten zijn bebloedde lijk stroomafwaarts drijven. De mannen van het andere dorp hadden natuurlijk gezien, wat er gebeurd was, doch zij deden niets en hielden zich, alsof zij het langsdrijvende lijk niet zagen. In hun dorp vertelden zij later slechts, dat hun tata verdronken was. De mannen van Bosobangi vertelden evenmin iets, doch de oude neger, die gewond geraakt was, ging naar een missionaris om zich te laten verbinden. Hij vertelde wel, dat hij door een krokodil was gegrepen, doch de wonden waren duidelijk van messen afkomstig en eindelijk hoorde de missionaris van een der andere ooggetuigen de ware toedracht der zaak.

De werkzaamheid der Anyoto.

De dorpen der Babali's leefden in voortdurende vrees voor de brutale moorden der Anyoto. Negersoldaten en blanke ambtenaren kruisten tevergeefs door de streek. Zij vonden sporen van luipaarden en soms lijken met scheurwonden aan den hals, die evengoed door luipaarden als door de Anyoto veroorzaakt konden zijn. Ik heb meegemaakt, dat binnen enkele dagen 23 van die moorden om zoo te zeggen onder de oogen van politie en justitie werden gedaan. Van de daders was geen spoor te vinden en de negers, die gearresteerd werden, bleken nits met de zaak uitstaande te hebben. De bevolking durfde niet meer ongewapend uit te gaan en toch wees alles er op, dat de bond der luipaardmenschen door de stamdicipline beschermd werd en geleid of althans geduld werd door de tata's en ishoemoe's, de dorpshoofden.

Het woord Anyoto komt vermoedelijk van het werkwoord nyoto, dat krabben beteekent. De geruchten stemmen alle daarin overeen, dat in den stam der Bafwasia in Noord-Bomili de Anyoto oorspronkelijk zijn ontstaan en zich van daaruit over alle andere Babali-stammen hebben verspreid. Juist in de genoemde streek zijn vaak vreemde volksstammen geweest, terwijl men er ook veel ijzererst (mbali) vindt, benevens de beste smeden van den geheelen Babalistam.

Wraakzucht kan niet de aanleiding tot de moorden zijn, want in dat geval maakt de neger bij voorkeur gebruik van vergif, wat ook minder omslachtig is. Zucht naar macht en aanzien kan echter zeer goed de reden zijn. Immers, de Bafwasia golden als de voornaamsten en rijksten van hun stam om hun ijzervoorraden en smeedkunst, waardoor de andere stammen van hen afhankelijk waren. Nu kwamen echter de Arabieren en Europeanen, om hun de macht uit handen te nemen en tevens die kleine schermutselingen te beletten, die nog eens de kans gaven om moordzuchtige neigingen bot te vieren en menschenvleesch te proeven. Nu werden de meeste slachtoffers gemaakt door de luipaarden en dit is vermoedelijk de aanleiding geweest tot het idee, om de klauwen en tanden van dit dier in ijzer na te maken. De ongeveer 5 c.M. lange mesjes, die de klauwen voorstellen, zijn bevestigd aan de vingers der linkerhand en maken deel uit van een soort gevlochten handschoen, die den duim vrijlaat en om den pols wordt vastgebonden. De rechterhand is tot een vuist gebald en omklemt een plankje, waarop loodrecht de ongeveer 15 c.M. lange „tanden" zijn bevestigd, die tusschen de vingers door een heel eind uitsteken. Met deze tanden wordt de doodelijke wonde toegebracht, gewoonlijk in de keel, van onder naar boven.

Het is mogelijk, dat de Anyoto reeds voor de komst der Arabieren en Europeanen bestonden, doch eerst daarna ontwikkelden zij hun tegenwoordige werkzaamheid. De macht der tata's was ondermijnd, doordat de Europeanen sultans aanstelden; nu trachtten zij door middel van de Anyoto iets van hun oude positie te herwinnen. Openlijk verzet tegen de nieuwe heerschers was nutteloos; daarom werden listen en bedrog te baat genomen om weer de vrees voor de tata's in de dorpen te doen

terugkeeren en de zucht tot moord en kannibalisme den vrijen teugel te kunnen laten.

Als de dorpsraad in geheime zitting besloten heeft, een Anyoto-bond in het dorp in te voeren, wendt de tata zich tot zijn collega van een dorp, waar de bond reeds werkzaam is. Zijn verzoek wordt in geen geval afgeslagen, veeleer met loftuitingen over zijn moed ontvangen. Hij begint met aan den Anyoto-bond van het andere dorp een mensch aan te bieden. Deze — man of vrouw — wordt op een afgelegen plek omgebracht en opgepeuzeld. Dan moet de tata 5 tot 10 krachtige mannen uit zijn dorp uitzoeken, om in het wreede handwerk te worden opgeleid. Dit geschiedt weer in het geheim op een afgelegen plek in het bosch. Het moeilijkste is het wegdragen van het lijk; hierin oefenen zij zich met groote pakken van takken en bladeren, die in vorm en gewicht ongeveer met een mensch overeenkomen. Zij moeten leeren, deze lasten in looppas over riviertjes, moerassen en andere hindernissen te brengen. Toont een man voldoenden aanleg, dan wordt hij toegelaten tot de proef: het vermoorden en wegsleepen van een zijner kennissen. Bezit hij niet voldoende kracht of uithoudingsvermogen, dan wordt hij niet in den bond opgenomen en gedreigd met den dood, als hij iets over het gebeurde verder vertelt.

Voor de uitrusting van alle mannen uit een bepaald dorp wordt gezorgd door den tata. Ter plaatse kan hij alles zelf laten maken en voor de ijzeren klauwen en tanden, die de eenige bewapening der Anyoto vormen, wendt hij zich tot de Bafwasia. Behalve deze wapens, behooren tot de uitrusting der Anyoto een staf, die aan het ondereind zoodanig gekerfd is, dat daarmee luipaardsporen worden nagemaakt; dikke gummilappen, welke met dunne lianen om de voetzolen worden bevestigd en geen voetsporen nalaten, terwijl zij den looper beschermen tegen steenen en dorens en hem in staat stellen, groote sprongen te nemen en gemakkelijker met het soms zware lijk te ontkomen; verder een borstharnas van houten plankjes, dat geen pijl doorlaat, doch gewoonlijk niet aangetrokken wordt, omdat het zoo ongemakkelijk zit en tenslotte het voornaamste: de vermomming van gelen boombast met zwarte vlekken, die den Anyoto op een luipaard doet gelijken en tevens een bescherming vormt. Over het lichaam wordt een kleedingstuk met armsgaten getrokken, terwijl het hoofd geheel schuilgaat in de hoofdbedekking, waarin slechts gaten zijn aangebracht voor oogen en mond.

Ook de tijd, waarop zij hun misdadig handwerk uitoefenen, komt overeen met dien, waarop luipaarden hun overvallen op huisdieren en soms ook op menschen doen, n.l. tegen zonsondergang, voordat het geheel donker is en vooral in de maanden, dat de luipaarden het meest de streek onveilig maken. Vooral door de „luipaardsporen" van den staf der Anyoto is het dan soms heel moeilijk om te zien, of men te doen heeft met een luipaard of met een Anyoto.

Zij trekken altijd in een groep van vijf of zes op moord uit. Overdag verlaten zij een voor een, zonder opzien te verwekken, het dorp. De aanval wordt slechts door één man uitgevoerd, terwijl de anderen in een lange rij achter hem gaan met onderlinge afstanden van ongeveer 20 M. Op open terrein loopen zij gebukt, anders rechtop.
Op een gunstig oogenblik gaat de aanvaller met groote, snelle sprongen op het slachtoffer af; de anderen volgen en zorgen ervoor, de afstanden gelijk te houden. Dan wordt het slachtoffer met den klauw van de linkerhand neergeslagen of althans tot staan gebracht; het uit nog enkele kreten, doch dan is reeds de hals verscheurd, door de vreeselijke „tanden" van de rechterhand. Rochelend en zwaar bloedend wordt het slachtoffer in allerijl gedragen naar den 20 M. verder staanden medeplichtige; deze geeft het weer over aan den volgenden, enz. Hierdoor wordt verklaard, hoe het lijk vervoerd kan worden met een snelheid, die voor één persoon onmogelijk zou zijn met een zoodanigen last. De laatste van de rij geeft het lijk weer over aan den aanvaller — er is intusschen een nieuwe rij gevormd.

Voor „Pa van der Steur".

Verantwoording der door de Vereeniging „Oost en West" ontvangen gelden ten bate van de Oranje-Nassau-Stichting te Magelang — Directeur de heer Joh. van der Steur — ter gelegenheid van diens zilveren feest op 5 April 1932.

Per Giro:

9 Maart: A. M. J. f 2.50; Jhr. S. 5.—.

10 Maart: Dr. B. v. O. Albl. f 5,—; W. f 2.—; Wed. de St. f 3.—; A. J. de J. f 2.50; A. J. V. f 1.—; de V. f 1.—; Dr. L. M. K. f 2.50; Ds. H. f 1.—; G. N. Dr. L. f 10.—; G. v. d. H. f 2.50 H. H. v. D. f 10.—; Dr. L. M. v. d. B. f 10.—; A. P. A. P. f 1,—;

11 Maart: Mevr. M. f 2.50; L. de V. B. f 2.50; A. A. M. f 5,—; Ds. M. f 1,—; G. R. t. B. f 5,—; W. A. V. f 2,—; Fred. v. d. B. f 1,—; Wed. A. A. B. f 5,—; Mevr. de D.-K. f 1,—; M. H. v. H. f 2,50; Wed. B. f 2,50; J. K. f 5,—; H. S. v. D. f 2,50; Mej. O. f 1,—;

12 Maart: Mevr. P. f 2,50; Mevr. G. de G. f 10,—; D. v. O. f 10,—; H. f 1,—; V. V. v. B. f 1,—; P. J. de K. f 2.50; D. J. W. f 2,50, H. O. f 1,50;

14 Maart: H. R. H. f 1,—; H. H. f 25,—; A. H. f 1,—; Hames H. f 1,—; Mevr. M. C. P. f 2,50 M. G. N. f 2,50; M. A. B. de H. f 50,—; J. W. O. f 1,—; R. W. R. f 2,—; Mr. F. V. F. f 10,—; F. B. J. G. f 10,—; M. L. R. f 1,—;

15 Maart: Mej. L. V. f 1,50 Mevr. P. J. N. f 5,—; Mej. T. f 1,—; S. v. W. f 1,— Mej. R. de R. f 5.—; R. f 1,—;

16 Maart: Mej. J. E. f 2.—; G. J. de P. f 9,—; Mr. A. C. v. D. f 1,—; Mej. D. f 0.50; H. L. J. D. f 1,—;

17 Maart: D. A. K. f 1,—;

18 Maart: A. P. P. f 2,55; Mr. G. J. N. T. f 2,50; Mevr. S. f 1,—; Mevr. W. f 2,50; Wed G. f 1,—;

19 Maart: J. S. f 5,—; J. H. f 2,50; Ch. S. f 1,—; T. H. S. f 20,—; G. v. T. f 6,—

21 Maart: K. B. f 12,50; M. f 1,—;

23 Maart: D. B. F. f 1,—; A. G. f 5,—;

29 Maart M. L. f 8,—;

31 Maart L. C. R. f 1,50;

2 April H. J. C. P. f 13,96;

4 April A. J. F. f 2.50;

5 April Mej. M. C. H. f 3,—; Mej. R. B. (N.N.) f 10.—;

6 April J. S. f 2,50;

7 April Mevr. A. C. S. f 2,50.

Per Kas:

23 Maart: F. v. P. f 2.50.

Totaal ontvangen	f 374.51
Af onkosten	f 1.51
14 April overgemaakt per Nederl. Handelmaatschij.	f 373.—

P. S. Eventueel alsnog af te stane giften over te maken aan het v. d. Steur-fonds te Zeist. Giro No 166060.

Van Week tot Week.

Van Maandag 11 tot Zondag 17 April.

Als een schok verbreidde zich Donderdag 14 dezer door heel Nederland het bericht van het overlijden van Dr. J. Th. de Visser. Een groot vaderlander is met hem heen gegaan, die in alle lagen onzer samenleving en in elke partij, zich een zéér bijzondere sympathie wist te verwerven. Eerbiedig gedenken wij zijn nagedachtenis en bieden zijn nagelaten betrekkingen de betuigingen van onze hartelijke deelneming aan.

*Als gevolg van de verwerping van alle initiatiefvoor*stellen tot wijziging van de positie-regeling van den Volksraad, heeft de Raad van Indië thans een voorstel behandeld dat door de regeering zelf aan de orde is gesteld.

*Bij den Volksraad is een ontwerp-ordonnantie inge*diend, waarbij de verklaring, dat de directies van alle ter Sumatra's Oostkust werkzame tabakmaatschappijen afstand doen van het klachtrecht tegen contractkoelies, wettelijk wordt vastgelegd, ter voorkoming dat klachten toch nog in behandeling kunnen worden genomen.

*Aan het ontwerp tot wijziging van de vennootschaps*belasting is een artikel toegevoegd, waardoor een jaarlijksche aftrek wordt toegestaan van $^1/_{10}$ der oorspronkelijke kosten van oprichting en kapitaalsuitbreiding, zonder terugwerkende kracht.

*Aan het departement van onderwijs is een extra bezui*niging opgelegd van *f* 8 millioen.

Aan het departement van B. B. is een extra bezuiniging opgelegd van *f* 6 millioen.

De Regeering heeft verklaard, dat in 1932 verlies op de Bankatinwinning wordt verwacht, doch dat de verdere toekomst niet ongunstig is dank zij de beperkingsmaatregelen.

De opbrengst der Landsmiddelen gedurende Januari 1932 bedroeg in totaal *f* 34.900.000 tegen *f* 45.500.000 over Januari 1931, *f* 53.500.000 in 1930 en *f* 51.900.000 in 1929.

Het Centraal Kantoor voor de Statistiek publiceert dat de uitvoer van Java en Madoera over Maart 381.300 ton ter waarde van *f* 36.400.000 (v. j. 241.700 ton ter waarde van *f* 37.300.000) bedroeg.

*Bij den Volksraad is een voorstel ingediend tot auto*matisch ontslag van notarissen op 70-jarigen leeftijd, met toepassing van een overgangsbepaling voor de thans dienenden.

Een Dornier-marine-vliegboot, die voor een nachtelijke oefening uit het marinevliegkamp Morokrembangan was opgestegen, is den 14den dezer bij een landingsoefening verkeerd gedaald en totaal verongelukt. Helaas viel hierbij ook het verlies

te betreuren der geheele bemanning, bestaande uit: den bestuurder, sergeant-vliegtuigmaker *V. J. Leder* (internationaal en marine-vliegbrevet), den majoor-konstabel *Christiani*, den sergeant-vliegtuigmaker *L. Jetten* en den Inlandschen korporaal *Pangadahim*.

In de M. v. A. nopens de wijziging van het arbeidsreglement voor Chineesche koelies op Banka noemt de regeering de uitspraak „dat de praktijd heeft uitgewezen hoe ter Sumatra's Oostkust de tabakscultuur uitsluitend met vrije arbeiders kan worden uitgeoefend" en „dat de vrije werving uit China voor de Banka-tinwinning voldoende werkkrachten oplevert", praematuur. De regeering acht den proeftijd voor dergelijke uitspraken tot dusver te kort. Zij zal later overwegen, welke maatregelen zij eventueel aan den Volksraad kan voorleggen.

Men verneemt, dat het justitieel onderzoek naar een tekort bij de Militaire Pensioenfondsen wederom is aangevangen nadat de regeering daaraan reeds haar aandacht had geschonken.

Het verluidt, dat de Dienst van het Boschwezen tot het uiterste zal worden ingekrompen, en dat bezuinigingen van den meest verstrekkenden aard in voorbereiding zijn.

*De Ned.-Ind. Officiers-Ver. besprak de pensioenvoor*stellen van de begrootingscommissie. Algemeen werd geoordeeld, dat de maatregel om officieren 4 à 5 jaren in hun laatsten rang te laten dienen onmogelijk kan worden toegepast wegens het geringe aantal hoogere functies.

De mais-export naar Japan heeft gedurende de beide eerste maanden van het loopende jaar, evenals de coprah-export, den totaal uitvoer gedurende 1931 reeds overtroffen. Dit is van bijzondere beteekenis voor de bevolking van Oost-Java en Zuid-Celebes. De vooruitzichten van den mais-oogst zijn in Zuid-Celebes echter zeer ongunstig.

*In de omstreken van Batavia, Meester-Cornelis en Tan*gerang noopt de geldschaarschte vele Inheemsche ingezetenen om producten aan te bieden ter betaling van schoolgelden, hetgeen door z.g. „wilde" scholen gretig wordt geaccepteerd. Gouvernementsscholen weigeren betalingen in natura te accepteeren. Het vraagstuk heeft de aandacht van de Regentschapsraden.

Naar van welingelichte zijde verluidt, is het bericht van Symington Londen, volgens hetwelk besloten zou zijn de Sumatra-ondernemingen van de U. S. Rubber Co. te sluiten of althans den tap stop te zetten, ongegrond.

De dir. van B. B. en de insp. van Agr. Zaken zijn van hun reis naar de Javanenkolonisatie Gedong Tataän teruggekeerd. Het zielental der kolonie, met inbegrip van het laatste transport van 1168 kolonisten, nadert de 40.000, terwijl nog 10.000 Javanen in kleine kolonies en op ondernemingen verblijven en duizenden anderen in de overige deelen van het gewest.

Het transport, waarmede de heer Mühlenfeld de reis maakte, is voorloopig het laatste, aangezien het opnemingsvermogen van het kolonisatieterrein vooreerst is uitgeput, terwijl eerst de resultaten dienen te worden gadegeslagen. De eenige vorm van kolonisatie, thans nog mogelijk, is die van eenigszins bemiddelde gezinnen, o.a. naar Benkoelen. Het volgend jaar kan de nieuwe trek aanvangen.

Gepoogd zal worden de Kali Batang in haar ouden loop terug te voeren. De bevolking uit de kampongs in de gevaarlijke zone is niet genegen te emigreeren naar Sumatra; zij trekt weg naar veiliger kampongs. De lahar blijkt niet veroorzaakt door abnormalen regenval.

Vernomen wordt dat een groote inkrimping van het beplantbare tabaksareaal in overweging is, waarbij vermoedelijk tot sluiting van enkele ondernemingen zal worden overgegaan. Hiertoe worden thans voorstellen in Deli opgemaakt, welke resulteeren in een aanzienlijke inkrimping van het aantal pakken tabak uit de oogsten 1932 en 1933. Gestreefd wordt naar verlaging van den kostprijs tot het peil van voor den oorlog, daar de opbrengstprijzen van de tabak eenzelfde tendenz vertoonen.

*Een buitengewone algemeene vergadering van de Ka*mer voor het mijnwezen in de Gefedereerde Maleische Staten heeft met algemeene stemmen een motie aangenomen, volgens welke er bij den hoogen commissaris op zal worden aangedrongen, dat een door de Kamer aangewezen persoon zitting krijgt in het raadgevende lichaam voor het internationale tincomité.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Opening van het Museum te Amsterdam van de Ver.: „Vrienden der Aziatische Kunst", en wat er uit groeien kan.

J.l. Zaterdagmiddag om 3 uur werd te Amsterdam in de tuinzaal van het Stedelijk Museum, daartoe welwillend door het Gemeentebestuur afgestaan, het Museum der Vereeniging van Vrienden der Aziatische Kunst, onder een grooten toeloop van genoodigden, geopend door burgemeester *De Vlugt*, na een inleidingsrede van den voorzitter, mr. *H. K. Westendorp* en een buitenlandschen gelukwensch van *Prof. Dr. Otto Kümmel*, directeur der Aziatische Verzamelingen te Berlijn. Deze begon met gelach te wekken, door verlof te vragen „in het Oostelijk dialect van het Nederlandsch te mogen spreken." Hij merkte terecht op, dat de stichting van een museum als dit, een groote aanwinst is voor het geestelijk leven, omdat de Aziatische kunst, voor de meerderheid der Westerlingen nog een veelbestreden begrip, hierdoor een aanschouwelijk iets wordt, waarvan fijngevoeligen intens genieten kunnen. Deze verzameling, die hoewel nog in beginstadium, heeft toch reeds internationale waarde. Wie Hindoe-Javaansche kunst wil zien, zonder de reis naar Nederlandsch-Indië te ondernemen, zal voortaan in Amsterdam terecht kunnen.

Met dankbaarheid had de heer Westendorp reeds gewezen op het vele, dat de Ver. te danken heeft aan haren conservator, den heer *H.F.E. Visser* en de welwillende medewerking vermeld van Dr. *F. D. K. Bosch*, hoofd van den Oudheidkundigen Dienst in Ned.-Indië, ondervonden op zijn reis onlangs door Java, waaraan o.a. te danken zijn de fraaie beeldhouwwerken, meerendeels afkomstig van den Prambanan tempel, welke thans in de middenzaal van dit Museum zóó voortreffelijk zijn tentoongesteld en verlicht, dat zij in volle schoonheid uitkomen, al zijn ze hier in een hun totaal vreemde omgeving verplaatst.

Terecht wees ook de heer *De Vlugt* op het feit, dat, hoewel West-Europa reeds eeuwenlang handelsbetrekkingen met Azië onderhoudt, de belangstelling voor de knust van daarginds, eerst héél laat hier begon te ontwaken en zelfs thans nog maar beschamend weinig tot ons doorgedrongen is. Deze Vereeniging in 1918 opgericht, deed z.i. dan ook een loflijk werk met hare artistieke tentoonstellingen en publicaties, zoowel als met de oprichting harer bibliotheek, welke reeds zeldzame boekwerken telt, de Aziatische kunst betreffende. Dit alles wordt thans bekroond met de opening van haar Museum, dank zij de belangelooze toewijding van haar bestuur en conservator. Het Gemeentebestuur acht zich gelukkig daarvoor een plaats in een harer gebouwen te hebben afgestaan.

De burgemeester eindigde met de hoop uit te spreken, dat dit Museum het zijne er toe moge bijdragen, dat wij, Nederlanders, iets zullen begrijpen van het Oosten, iets ondergaan van de vreemde cultuur, iets vatten van de wereldbeschouwing van met ons zoo verschillende volken in Azië. Gemakkelijk zal het zeker niet vallen! Moge het bezoeken van het tentoongestelde hiertoe een middel zijn.

Met dezen wensch verklaarde spreker het Museum van Aziatische Kunst voor geopend.

Daarna begaven alle aanwezigen zich naar de tuinzaal, waar een roep van algemeene bewondering opging. Ten zeerste bevelen wij onzen lezers dan ook een herhaald bezoek dezer zeldzame collectie aan.

Zooals de Voorzitter opmerkte:

> „zal in overeenstemming met de Oostersche idee van tentoonstellen, een voortdurende afwisseling worden betracht in hetgeen hier te zien is, en dit niet enkel wat betreft de in hangkasten geëxposeerde kakemono's, maar ook wat verschillende plastieken aangaat. Hetgeen men thans ziet, is slechts *een deel* van wat de Vereeniging aan kunstproducten bezit, of haar aan bruikleenstukken, ter beschikking staat."

Wij zijn het volkomen eens met den criticus van „Het Vaderland", die, in zijn verslag over de opening van het Museum, o.a. schrijft:

> „En dan is dat deel zeker voldoend belangrijk genoeg om er met den grootsten nadruk op te wijzen! Men heeft het, zeer terecht, niet in de quantiteit, maar in de qualiteit gezocht: het overgroote deel van het tentoongestelde staat op een heel hoog peil."

Er valt zoovéél te bewonderen, dat men waarlijk in één dag niet uitgekeken raakt.

De Residentie, waar het meerendeel der Nederlandsche Oud-Indischgasten zich met der woon gevestigd heeft, mag intusschen Amsterdam wel om dit kostbaar bezit benijden! Laat ons echter hopen, dat eerlang, in het nieuwe Haagsche Gemeente-Museum, ook een Aziatische kunstverzameling zal worden aangelegd, waarbij Indonesië waardig vertegenwoordigd zal zijn.

En moge hiernaast — ook in Amsterdam — nog plaats zijn tot verwezenlijking van een deel van Boeatan's streven: ruime, doelmatige toonkamers van Indonesische volkskunst, zoowel hedendaagsche, als van ouderen datum, welke er niet alleen ter bezichtiging, maar ook te koop zijn, evenzeer voor gewone liefhebbers, die gaarne enkele mooie, Indische stukken in eigen omgeving wenschen, als voor meer welgestelde verzamelaars, die hun collectie willen aanvullen. Want juist langs dezen volkskunstweg kunnen het Westen en het Oosten meer en meer tot elkander gebracht worden, omdat die voert naar vriendschappelijke waardeering onderling, welke het einddoel van alles moet zijn.

Met vereende krachten van welmeenend belangstellenden, zoowel in Indië als hier, kan toch dit praktisch uitvoerbaar ideaal wel spoedig te bereiken zijn. Alle zeilen moeten echter bijgespannen worden, want er is haast bij de zaak, daar op den langen duur, uit gebrek aan de noodige waardeering en daadwerkelijken steun, de volkskunst ginds onherstelbaar te gronde gaat, wat groote schade en schande op materieel en geestelijk gebied voor Nederland en Indië beiden ten gevolge zou hebben.

Buitenlanders zien dit reeds beter in dan wij. Gedurende en na de Parijsche Koloniale Wereldtentoonstelling hebben wij er herhaaldelijk op gewezen, hoeveel meer Frankrijk met succes doet voor de bevordering der volkskunst in zijn koloniën en potectoraten. De Fransche tentoonstellingbezoekers, waaronder vele belangstellende autoriteiten, roemden Boeatan's streven en hebben dan ook haar voorbeeld dadelijk doeltreffend nagevolgd en in praktijk gebracht door een zaal van het gebouw der *Agence du Gouvernement de l'Indochine*, in de *rue La Boëtie te Parijs* gevestigd, tot toonkamer met verkoop in te richten van Cambodgiaansch handweefwerk o.a. van *geïkatte* zijden *sarong (sampots)* en *planggi slendangs (shawls)*, welke ook in groote verscheidenheid op de Tentoonstelling te Vincennes dezen zomer prijkten, doch daar, zooals de kunstkenner *Marc Hélys* onlangs in een uitvoerig artikel in de *Figaro* schreef: slechts door weinige bezoekers genoegzaam zijn bestudeerd en bewonderd.

Na een duidelijke uitlegging te hebben gegeven van beide procédé's *(ikat en planggi)*, onzen lezers en den trouwen bezoekers van Boeatan's toonkamers Heulstr. 19 te 's-Gravenhage, wel bekend, merkt schr. op, hoe ook deze Kmer-volkskunst uitgestorven zou zijn, zoo het Fransche Gouvernement daartegen geen afdoende maatregelen bijtijds genomen had. De eer hiervan komt z.i. toe aan den heer *Georges Groslier*, in diens kwaliteit van directeur van het Cambodgiaansche kunstdepartement, die begonnen is met daar een Museum van Volkskunst aan te leggen ten bate ook en speciaal der inboorlingen. Van heinde en ver uit de binnenlanden werden mooie werkstukken verzameld en, op doelmatige wijze ingedeeld, tentoon gesteld. Ook werden de inheemsche werktuigen bijeengezocht en bestudeerd, met de enkele hier en daar nog overgebleven kunstenaars aan het werk te houden.

Om maar een voorbeeld te noemen: Wat de zijdeweefkunst betreft, was hij zoo gelukkig een paar oude vrouwen te vinden, die de volkskunst zoowel van ikatten, als verven en weven nog in de puntjes verstonden en ook in staat waren die aan jongeren te onderwijzen.

Van dit gegeven heeft hij een dankbaar gebruik gemaakt, om naast het bovenomschreven Museum een eenvoudige opleidingsschool op dit gebied voor inheemsche vrouwen te stichten, wars van alle Westersche inmenging. En zoodoende is nu die oude Kmer-kunst weer opgebloeid. In den beginne werd het werk dezer goed opgeleide leerlingen alleen verkocht aan toeristen, die de bouwvallen van Angkor kwamen bezoeken. Dat bracht alleen in 1930 reeds f 60.000 op. Toen deze koopende vreemdelingen van zelf overal propaganda maakten voor die volkskunst en de gediplomeerde leerlingen der school zich over het geheele land gingen vestigen, herleefde daarmee de waardevolle volkskunst en heeft nu ook haar weg gevonden naar Frankrijk, met de wijze hulp der Overheid.

In Nederland, waar Boeatan reeds bijna dertig jaar bestaat, zou de regeeringshulp nu ook van Indië moeten uitgaan, in omgekeerden zin dus, met datgene waarmede Frankrijk ginds begonnen is: de oprichting van Volksmusea en Kunstscholen, op de eenvoudigste, minst kostbare wijze.

In dit verband viel ons het volgende Anetabericht op:

Swadesji in de Vorstenlanden.

Het bestuur van de Sultanaatsvereeniging te Jogja is een voorstander van het gebruik van eigen producten. Men is er thans op uit om echte Javaansche lampjes te maken, gevuld met klapperolie, waarvan het gebruik door de stijgende petroleumprijzen bovendien in de hand wordt gewerkt.

Ook bevordering van de Swadesji-beweging in den vorm van weven van eigen stoffen staat op het programma.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Behoefte aan goedkoope waren.

Na 32.500 K.M. op zijn Oostersche reis te hebben afgelegd is *Thomas Bata* op zijn particulier vliegveld bij Praag geland. In een interview *(Java-Bode*, 15/3) verklaarde hij, dat de producenten van het Westen naar het Oosten moeten reizen, want eerst dan zullen zij den *samenhang van de wereldcirculatie van artikelen* begrijpen. De financieele en economische moeilijkheden van Europa zijn in hoofdzaak ontstaan door het in de war raken van die circulatie. Europa heeft *de ruwe stoffen van het Oosten* noodig en daarom moeten die stoffen in die landen gekocht en op een of andere manier betaald worden. Vroeger werd met export betaald, maar thans is het niveau van de prijzen in het Oosten zoo laag geworden, dat uitvoer naar het Oosten heeft opgehouden. Wij zijn *in Europa te duur*, zeide *Bata*. De bewoner van *Indië* kan geen dure waren gebruiken, omdat hij zelf de ruwe grondstof beneden de waarde verkoopt en daardoor te weinig verdient. De fabrieken hebben leer, katoen en rubber noodig. Het evenwicht moet hersteld worden; de fabrieken zullen daarvoor nog beter en nog goedkooper moeten gaan werken. Dit zal alleen mogelijk zijn door een verder doorgevoerde rationaliseering, door een volmaakte machinale inrichting en door het verstand van de menschen. Door dit te doen — aldus eindigde Bata — zullen wij er niet alleen in slagen de loonen op hetzelfde peil te houden, maar wij kunnen tevens *de bevolking van het Oosten* de hand reiken voor het bevorderen van hun welstand en daardoor tot het verhoogen van de consumptie.

Correspondenties uit het Buitenland treffen wij o.a. aan in het *Soer. Hbl.* (7 t/m. 12/3) en de *Deli Crt.* (14 t/m. 19/3). De *Java-Bode* (15/3) geeft een verslag van een lezing van *Prof. F. Baron van Asbeck* over „De achtergrond van het Pacific-conflict".

Swadeshi. De weefindustrie in de Vorstenlanden.

Swadeshi is — volgens een corr.ie in de *Java-Bode* (9/3) uit Bombay — in *Britsch-Indië* geworden tot een politiek wapen, een prefereeren van inheemsch-geproduceerde goederen boven den import uit andere landen, uiteraard Engeland in het bizonder. *Swadeshi* heeft met den *boycot* van Britsche goederen gemeen, dat swadeshi het dragen van uitsluitend inheemsch fabricaat propageert en dat die propaganda georganiseerd geschiedt. Doch het verschil met boycot is, dat swadeshi ieder individu vrij laat om te doen en te laten wat hij zelf wil en zich eenvoudig bepaalt tot propaganda van een artikel, waarvan de voornaamste kwaliteit is: product van eigen bodem, fabrikaat van eigen industrie. Swadeshi is in Br.-Indië geoorloofd, boycotten niet. In *Bombay* bestaat voorts de *hartal;* een belangrijk deel van den handel kent de hartal niet meer als een occasioneelen dag van overpeinzing en vasten voor een speciale gelegenheid, doch het beleeft den hartal als een chronisch verschijnsel. Deze hartal legt voor het grootste deel den handel in alles wat *katoentjes* kan worden genoemd, stil en treft daarmee niet alleen den Britschen import, doch ook het principe en de practijk van swadeshi. Want deze hartal beteekent vrijwel stilstand voor de Inheemsche spinnerijen en weverijen; *de vrouwelijke posten bij de winkels* zijn een ernstige belemmering voor den swadeshi-verkoop van Bombay. Er zijn andere streken waar men meer rekening houdt met het algemeen patriottisch belang en zoo profiteert het weefcentrum van Ahmedabad in Goejarat van orders, die in Bombay niet kunnen worden uitgevoerd en van verkoop van stocks, die de kooper in Bombay niet krijgen kan. Behalve Ahmedabad profiteert van deze vrouwelijke intimidatie *de Japansche importeur*, die voor zijn Japansche katoentjes een vrij goeden afzet vindt. Het blijkt in het Britsch-Indië van thans moeilijker dan ooit om *de ware belangen van het land* te onderkennen!

Aan het orgaan van de Centrale Kas ontleent de *Java-Bode* (10/3) een artikel over *het opbloeien van den ruilhandel* wegens het gebrek aan geld onder de bevolking. In het district *Gending* (Kraksaän) is de bevolking tot het ruilverkeer teruggekeerd; de geldhuishouding is totaal ontwricht.

Het dagblad *Mataram* (9/3) meldt, dat er een groote opleving is in *de weefnijverheid in Djokja en Klaten.* Naar aanleiding hiervan wijst de *Java-Bode* (11/3) op den economischen ondergrond ervan en den weldadigen invloed, welke deze zal hebben op de huishouding in de dessa. De streken waarom het gaat, hebben altijd een vrij uitgebreide huis-weefindustrie gehad; op de jaarmarkten en tentoonstellingen in Indië waren telkenmale specimen van deze weefkunst te zien. Oorspronkelijk werd zij uitgeoefend met primitieve Inlandsche weefgetouwen. Van niet geringe beteekenis voor de huidige opleving zijn de Jaarmarkten geweest, welke onder het Bestuur van Gouverneur Jasper te Djokja zijn gehouden; hier vond *de textielafdeeling van het Dep. van L. N. en H.* gelegenheid om voor de bevolking de werking van haar weefgetouwen te demonstreeren. Vele meisjes uit de Vorstenlanden volgden daarna *de textielcursussen te Bandoeng.* De betrekkelijk gemakkelijke voorwaarden maakten het eenvoudig *een modern weeftoestel* aan te schaffen, dat grooter productie gaf, terwijl de verkregen kennis het mogelijk maakte een betere kwaliteit werk te vervaardigen, dat een uitgebreider markt kon vinden dan de grove loeriks, die wel deugdelijk en onverslijtbaar waren, maar die ten slotte verre van mooi moesten worden genoemd en alleen in uiterst conservatieven kring nog afzet vonden. Voor dit werk, dat de Inheemsche bevolking practisch vooruit brengt en haar nieuwe bestaansmogelijkheden schept, kan de *Java-Bode* niet anders dan zeer groote waardeering hebben. Het is *h. i.* de taak van het Bestuur dit verder aan te moedigen en er daarnaast voor te waken, dat geen politieke invloeden zich meester kunnen maken van deze industrie, welke voor Ned.-Indië van zeer veel belang kan worden.

Het rapport van het Centraal Kolonisatie Comité.

De *Deli Crt.* (14/3) is in staat de hoofdzaken weer te geven uit bovengenoemd rapport. De Commissie werd bij G. B. van 23 April '30 ingesteld en kreeg tot taak: *a.* voorstellen te doen aan de Regeering inzake maatregelen tot bevordering van de kolonisatie. *b.* de gewestelijke kolonisatie-comité's van voorlichting te dienen bij hun arbeid in het belang van de kolonisatie. Het Kolonisatie-Comité adviseert thans *o.m. de volgende maatregelen:* De Overheid neme zoo spoedig mogelijk de bevordering van de volksverplaatsing in haar vollen omvang ter hand. Voorshands beperke de Regeering de daarvoor noodige maatregelen tot de bevolking van *Java* en *Madoera;* zij schenke evenwel aandacht aan den toestand der andere bevolkingsgroepen, in het bijzonder aan de toeneming van de bevolking op *Bali.* Als eerste noodige maatregel stelle de Regeering ter beschikking van den Dir. van B. B. een ervaren Java-bestuursambtenaar; deze hoofdambtenaar, bijgestaan door eenige Inlandsche ambtenaren, zal tot taak hebben de bevordering van de landbouw en semi-landbouw-kolonisatie. Teneinde een regelmatig overleg tusschen genoemden hoofd-ambtenaar en verschillende takken van dienst te bevorderen, worde hij bijgestaan door een Commissie van overleg. De eerste werkzaamheid zal moeten bestaan in het instellen van een onderzoek naar voor Javaansche emigranten geschikte landbouw-kolonisatie-terreinen in de Buitengewesten, voorshands in de Gewesten *Lampongsche Districten, Palembang, Benkoelen* en *Djambi.* Op Java worde propaganda gevoerd voor de emigratie en kolonisatie in de B. G., onder gezinnen van *niet* geheel van middelen ontbloote landbouwers. De Regeering verzekere aan de emigrantenkolonisten vrij vervoer naar het kolonisatiegebied. De bevordering binnen het immigratie-gebied van de landbouwkolonisatie, de kolonisatie van landarbeiders en van Overheidsarbeiders geschiede door het Bestuur, in overleg met den hoofdambtenaar voor de kolonisatie; bij de bevordering van de kolonisatie van gewezen ondernemingsarbeiders worde gestreefd naar samenwerking tusschen Bestuur, Arbeidsinspectie en ondernemers, eveneens in overleg met genoemd hoofdambtenaar. Deze bevordering geschiede door middel van reserveering van kolonisatieterreinen, o.a. bij omzetting van landbouwconcessies in erfpachten, door verleening van vrijstelling van heerendienst en inkomstenbelasting aan de immigranten, door oprichting van Volkscredietbanken en pandhuizen in het kolonisatiegebied en door leiding en bemiddeling van Overheidswege. *Het beginsel van „self-help" dient op den voorgrond te staan.* De kolonisatie zal moeten geschieden op de basis van erkenning van de rechten van het bestuur van de Inlandsche rechtsgemeenschap. De kolonisten zullen ingepast moeten worden in het adatverband der Inlandsche rechtsgemeenschappen van de streek hunner vestiging. De Regeering brenge posten op de Landsbegrooting voor de bekostiging van maatregelen ter bevordering van de emigratie en kolonisatie. *Het geheele vraagstuk van de emigratie en kolonisatie* is vooral voor de toekomst van Java en ook van de Buitengewesten van het grootste belang; het is ook een vraagstuk, waarvan een eenigermate bevredigende oplossing eerst na jarenlangen arbeid zal kunnen worden verkregen. Het is derhalve urgent, dat de oplossing van het vraagstuk onverwijld ter hand wordt genomen.

Landbouwzaken vinden wij o.a. besproken in het *Soer. Hbl.* (7/3, 2de bl. „Naar nieuwe vormen", *Z.;* 9/3, 2de bl. „Tabaksindustrie", *Z.;* 11/3 „Cultuurbelangen", *Dr. v. H.;* 11/3, 2de bl. „Vorstenlandsche pachten", *Z.;* „De domeinverklaring"; „Suikerzaken"), *De Loc.* (5/3, blz. 2 „Suiker-termijnmarkt"; 11/3, blz. 33 „De Werkloosheid", *K. v. Arbeid)* en de *Deli Crt.* (17/3, 2de bl. „Het I. E. V."; 19/3 „Teleurstellend resultaat", betr. tabak) en *De Sum. Post* (17/3 „Teekenende belangstelling", betr. tabak).

Een leprozerie in de Minahassa.

De commandant *De Groot* van het Leger der Heils had te Menado een onderhoud met het Gewestelijk Bestuur over hetgeen gedaan kon worden voor de lotsverbetering der *lepra-lijders* in de Minahassa *(Soer. Hbl.* 8/3, 4de bl.). Uit een uitgebreid onderzoek naar den omvang der lepra-gevallen was gebleken, dat procentsgewijze, de Minahassa vergeleken bij andere Gewesten zeer ongunstig afstak; het aantal gevallen was heel wat grooter dan men vermoedde. Tevens bleek, dat het aantal ernstige *t. b. c.-lijders* onder de Minahassa'sche bevolking niet zoo verbijsterend groot was en, vergeleken bij andere Gewesten, de t. b. c.-cijfers voor de Minahassa niet ongunstiger waren dan elders. Volgens een vroeger rapport van *Prof. Dr. Beck* werd de t. b. c. als de ernstigste ziekte onder de Minahassa'sche bevolking aangemerkt. Comité's zijn daarop opgericht, welke gelden inzamelen voor fondsen ter bestrijding van onkosten te maken in het belang der volksgezondheid. Een dezer Comité's begon in 1929 met de stichting van het „Jubileum"-fonds; het plan is om uit het fonds, door de Nederlandsche bevolking bijeengebracht, een sanatorium voor t. b. c.-lijders te doen bouwen. Een ander fonds, het Minahassa'sche jubileumfonds, is een op zich zelf staand fonds, gesticht door de Minahassers, ter bestrijding van kosten in het belang der volksgezondheid. *Het voorstel* is nu, om het t. b. c.-sanatorium niet te doen bouwen, doch met het hoofdcomité in Holland overleg te plegen, teneinde de fondsen beschikbaar te stellen voor den bouw en de inrichting van een leprozerie. De thans bestaande leprozerie bij Wori zal dan worden opgeheven en de patiënten zullen t. g. t. naar een nieuwe lepra-kolonie in kampong Malalajang worden overgebracht. Aangevraagd is, om de leprozerie te doen deelen in een der loterijen; ook andere fondsen kunnen beschikbaar worden gesteld. Het terrein, gelegen aan den grooten weg Menado-Amoerang, in kg. Malalajang, werd tot dit doel aangekocht en hierop zal dan t. z. t. een model-leprozerie worden ingericht. Is de zaak eenmaal klaar, dan zal — aldus het voorstel — het beheer worden opgedragen aan het Leger des Heils.

Volgens de *Java-Bode* (11/3 „Het Sanatoriumfonds Minahassa") voelen de Minahassers zelf meer voor een sanatorium; zij maken ernstig bezwaar tegen het voorstel om de ingezamelde gelden ter beschikking te stellen van het Leger des Heils.

Kerkelijke zaken worden o.a. behandeld door het *Soer. Hbl.* (23/2, 2de bl. „Ned. Christen Studenten Ver."; 25/2, 2de bl. „Kerk en Zending"; 27/2, 2de bl. „Van Geleerden en Wijzen", *Z.;* 1/3 „Uit het Geestelijk Leven"; 4de bl. „De Indische reis van Ds. Kleijn"; 10/3, 2de bl. „Godsdienststrijd", op Ambon, *Z.),* de *Java-Bode* (20/2 „De Protestantsche Kerk"; 22/2 „Protestvergadering Katholieke Javanen") en *De Sum. Post* (11/3, 4de bl. „Onderwijs in den Volksraad", over Scheiding van Kerk en Staat in Indië).

Een onderhoud met Mr. B. H. A. van Kreel.

De *Deli Crt.* (18/3) geeft een verslag van een persgesprek met *Mr. B. H. A. van Kreel,* directeur der Deli-Spoorweg Mij. De heer Van Kreel deelde e. e. a. mede van zijn indrukken tijdens zijn verblijf van zes weken in Indië opgedaan. Voor de D.S.M. is een gunstige omstandigheid dat *de cultuur van oliepalm* zich uitbreidt; men rekent er op in 1932 12 à 15.000 ton meer palmolie te vervoeren dan in 1931 het geval was. Op verscheidene rubberondernemingen wordt tusschen de rubber jonge oliepalm geplant. Men dunt de rubberboomen uit, tapt nog eens flink en gaat dan over tot rooiïng der boomen, welke als brandhout hun bestaan eindigen. Op het oogenblik dat de rubber geheel is omgekapt, is de oliepalm al 1½ jaar; een goede wijze van overschakeling van de eene cultuur op de andere. Tot de bevrediging der wereldbehoeften aan vet draagt de palmolie slechts voor 3 pct. bij, zoodat deze cultuur voorloopig nog uitbreiding velen kan. Door *de tariefverlaging bij de D. S. Mij.* is het passagiersverkeer verdrie- à verviervoudigd. *De geneeskundige dienst* wordt bij de D. S. M. opgeheven; de geneeskundige verzorging van het personeel wordt ondergebracht bij de Deli Mij., waardoor een belangrijke besparing wordt verkregen. Einde 1932 zal *de D. S. M. 130 Europeanen in dienst* hebben. De daling mag niet alleen aan de malaise worden toegeschreven; de geleidelijk toenemende ontwikkeling van de Inlandsche beambten heeft het mogelijk gemaakt Europeanen in lagere betrekkingen te vervangen door Inlanders. Op de kleine stations zijn de Europeanen door Inlanders als stationschef vervangen; in 1919 waren er 19 Europeesche stationschefs, in 1933 zulen er alleen Eur. stationschefs zijn te Medan, Belawan, Tebing Tinggi en Pangkalan Brandan. *Het werk aan de lijn naar het Zuiden* is gestopt op een punt dat niet als eindpunt was gedacht, wat de malaise op

haar geweten heeft. Over het met deze lijn bereikte resultaat is de D. S. M. niet ontevreden; het goederenvervoer ontwikkelt zich geleidelijk. Met *de Micheline* kan op de spoorbaan spoedig een groote snelheid worden bereikt, terwijl het benzinegebruik gering is. Tegenover deze voordeelen staan nadeelen. Om 24 personen te kunnen vervoeren moet men een wagen met tien wielen hebben, daar het gewicht per rad slechts 700 K.G. mag zijn. De wagen verkeert nog in een stadium van ontwikkeling, zoodat aan invoering in Ned.-Indië nog niet kan worden gedacht.

De Loc. vertelt van „Vriendschap en koper" (10/3, blz. 21, in Japan), het *Bat. Nwsbl.* van het verlof van den heer „C. van den Bussche" (15/3), de *Java-Bode* van „De Dajaks aan de Apo Kajan" (10/3, *Tillema*), het *Soer. Hbl.* van „Blinde Werkloozen te Bandoeng" (7/3, 4de bl.), „Monument De Kat Angelino" (8/3, 2de bl.), „Het Indisch Verslag-1931" (10/3, 2de bl.) en „Tijdens de O. I.-Compagnie" (5 en 12/3, 4de bl. *Dr. G. M.*), de *Deli Crt.* van „Uit het hart van Atjeh" (11, 14 en 17/3) en „Java" (14, 18 en 19/3, 2de bl. Brieven).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

De inhoud der Javasche bladen wijst nog lang niet op een bevredigende oplossing van het vraagstuk der Indonesische eenheid. In *Darmokondo* van 13 Febr. wordt het betreurd dat het eenheidsstreven nog maar in theorie bestaat en de praktijk allerlei ongewenschte zaken heeft getoond. Nog steeds komen nieuwe conflicten het aantal bestaande vergrooten. Schrijver twijfelt aan de mogelijkheid van een „Indonesia Merdeka" of zelfs van een „Indonesia Moelia" (verheven) zoolang de onderlinge twisten blijven voortduren. De onafhankelijkheid en verhevenheid zullen niet komen alleen door geroep en Indonesia Raja-gezang op vergaderingen.

De heer Tabrani (oprichter der Partai Rajat Indonesia), die weer als redacteur van het blad *Rajat* opgetreden is, bespreekt het voornemen van Ir. Soekarno om de P. I. en de G. M. weer te vereenigen in het nr. van Februari van genoemd blad. Hij merkt op dat allen, behalve juist de betrokken partijen, het er gloeiend mee eens zijn en toont uit artikelen in de „Daulat Rajat" en de „Bintang Timoer" aan dat genoemde partijen zelven niet voor die hereeniging zijn. Schrijver acht het een fout van Ir. Soekarno om het Indonesia Raja-congres bij te wonen en een nog grootere fout om zijn hereenigingsplannen bekend te maken. Het ware verstandiger geweest indien hij volstaan had met de verklaring dat hij de zaak eerst zou onderzoeken, hetgeen zijn taak zou hebben vergemakkelijkt.

Aksi van 12 Febr. uit zijn verwondering over de drukte die men in de Maleische bladen te Batavia gemaakt heeft over de meening van Ir. Soekarno dat de samenstelling der P. P. P. K. I. hem thans niet zoo goed meer voorkomt als de vroegere. Het is geen verdachtmaking van den heer Soekarno, het ligt zelfs voor de hand dat de ex-P. N. I.-leider, ernstig strever naar de eenheid als hij is, meer voelt voor de P. P. P. K. I. in hare vroegere constellatie, toen zij alle partijen, coöperatieve en non-coöperatieve, omvatte. Gehoopt wordt dat de zaak niet verder zal worden opgeblazen en de leiding der federatie aan den heer Soekarno zal worden opgedragen.

In de *Siang Po* van 17 Febr. veroordeelt de redacteur Saeroen de geste van het hoofdbestuur van Pasoendan, dat in een door den voorzitter Otto Iskandar Dinata geteekenden brief aan Dr. Soetomo naar aanleiding van de aanvallen op diens persoon, verklaard had zich naast den heer Soetomo te scharen en met hem mede te voelen, in de hoop dat hij er zich niet aan storen en doorgaan zal. Vooral vindt schrijver het niet goed omdat de brief in de „Soeara Oemoem" is gepubliceerd met o.m. de opmerking van de redactie dat ter wille van de eenheid inderdaad maar één man aan het hoofd der beweging moet staan. Bij het groote publiek zou het den indruk kunnen maken dat Pasoendan erkent dat de P. B. I. den besten weg bewandelt en Dr. Soetomo de eerste moet wezen, geheel in strijd met de verlangens der massa, die Ir. Soekarno vooraan wil zien, in de eerste plaats omdat men in hem een martelaar ziet en niet een leider die in Gouvernements dienst is.

Betreffende de Partai Indonesia zegt de *Aksi* van 6 Febr. bij de vermelding van het programma der te Jogja gehouden conferentie van die partij, zich als nationaal blad te verheugen over de activiteit welke de betrekkelijk nog jonge vereeniging heeft kunnen ontplooien, doch het te betreuren dat twee belangrijke kwesties niet in het program zijn opgenomen, t. w. het streven van Ir. Soekarno naar de hereeniging der P. I.- en G. M.-menschen en de „swadesji". Als vertolker van de openbare meening zou het blad het toejuichen indien de P. I.-conferentie al vast verklaarde in principe voor die hereeniging te zijn, in afwachting van nadere voorstellen van Ir. Soekarno. En wat de swadesji betreft, heeft de partij tot dusver wel het gebruik van eigen fabrikaat gepropageerd, doch de belangrijke kwestie van de vervaardiging daarvan en van een bepaald systeem, onaangeroerd gelaten. Het blad van 8 Febr. en ook de *Darmokondo* van 10 Febr. bevatten verslagen van die conferentie. Bepaald werd dat het P. I.-congres van 14—17 Mei a.s. te Batavia zal plaats hebben. De samenstelling van het hoofdbestuur is thans: Mr. Sartono, voorzitter; Mr. Ali Sastroamidjojo, vice-voorzitter; de heeren Njonoprawoto, Soewirjo, Mr. Soedjoedi, Joesoef Jahja en Gatot Mangkoepradja overige leden.

Ook het Islamietische blad *Pembela Islam* (nr. van Jan.) keert zich tegen de P. B. I. en haren leider Dr. Soetomo naar aanleiding van de bekende huwelijksadvertentie in de „Soeara Oemoem"; het spreekt van makelaars en verkoopers van het eigen ras. In het voorbijgaan wordt er op gewezen dat Dr. Soetomo zelf met een Europeesche is getrouwd, aldus de vrouwen van het eigen ras versmadend en dat Mr. Sartono een Europeaan voor den rechter verdedigd heeft die een Indonesische vrouw had mishandeld!

In hetzelfde blad herinnert iemand aan het feit dat Ir. Soekarno een vier jaar geleden in bijzijn van den heer Tjokroaminoto verklaarde, van deze de politiek geleerd te hebben, doch door de tijdsomstandigheden in nationalistische richting te zijn gedreven, waarbij dan door den heer Tjokroaminoto zou zijn voorspeld dat de P. N. I. niet langer dan drie jaar zou leven. Deze voorspelling is uitgekomen, de partij is ontbonden, met scheuring in de gelederen der nationalisten zoowel in Indië als in Nederland als gevolg. Dit schijnt nu voor den heer Soekarno reden te zijn om „in overeenstemming met den wil des tijds" naar een anderen weg om te zien. Waarom zouden anders zijn aanhangers en „werktuigen" thans zoo luide verkondigen dat hij vroom is geworden, een Engelsche vertaling van den koran heeft gevraagd en wat dies meer zij.

Mustika van 5 Febr. neemt een brief op van Moehamad Hatta, handelende over zijn geschil met de Perhimpoenan Indonesia. Schrijver zegt dat de P. I. van 1931 heel wat verschilt van die van 1920 tot 1930. Wat de P. I. nu „discipline" noemt, is niet anders dan „censuur" en met „collectiviteit" wordt de onbegrensde macht van het bestuur bedoeld. Meer dan 75 % van de leden is „ningrat" (van adel) of bourgeois en in hun binnenste huldigen zij de ideeën van Boedi Oetomo. Bij terugkomst in Indië gaan sommigen naar den Kraton en sommigen naar de pesantren (godsdienstschool), doch de meesten naar „Kandjeng Gouvernement". Omdat echter de P. I. een revolutionnair tintje heeft en haar actie op collectiviteit baseert, wil het eene lid niet minder revolutionnair schijnen dan het andere. Het is nu gebleken dat zoo'n collectiviteit-politiek niets anders beoogt dan de leden op te voeden tot karakterloosheid en slavenmoraal. Er is nog een andere factor die den geest van de P. I. heeft bedorven: vele leden traden tot de P. I. toe niet uit principe, maar omdat het zoo goed stond en geen risico met zich bracht.

In de *Simpaj* van 28 Januari wordt gezegd dat onder invloed van de heeren Hatta en Soedjadi in Indië verschillende non-coöperatieve vereenigingen zijn opgericht, die in het orgaan „Daulat Rajat" voortdurend schimpen dat de politiek van Mr. Sartono en andere intellectueelen niet democratisch en niet radicaal is. Schrijver kent den heer Hatta van voorheen en van thans en heeft daarom medelijden met degenen die zooveel van dezen Indonesiër verwachten. Met de oprichting van de „Partai Daulat Rajat" heeft de heer Soedjardi een splitsing veroorzaakt in de partij der Onafhankelijken. Wanneer het den heer Soekarno gelukt de P. I. en de G. M. te hereenigen, zal de ware aard van de heeren Hatta en Soedjadi eenerzijds en van den heer Soekarno anderzijds aan het licht komen.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks ten zenden aan den redacteur van deze rubriek, v. Beverningkstraat 23, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 36 van 5 Maart: Crisis-bespreking en hulp aan werkloozen, Blijspel in een bedrijf, door A. C. M. Vingerhoets. — Landbouwvoorlichting in Indramajoe, door dr. A. Dijkstra. — Bestrijden en voorkomen van ziekte (in de tabak), door dr. A. Meurs. — Hoe aan koffieboonen een fijneren geur en smaak te geven (uitvinding van D. J. Kennedy te Vancouver, British Columbia, Canada. (Een eenvoudige behandeling, welke weinig kost en elders navolging zou kunnen vinden. Planters in Suriname doen goed zich van deze methode op de hoogte te stellen.) — Winning van cocosvezels met heet water.

No. 37 van 12 Maart: Europeesche landbouwkolonies in Indië. Een utopie? XII (besluit: Het beeld van permanente Europeesche landbouwkolonies in Indië is volstrekt geen utopie; het is ongetwijfeld voor verwezenlijking vatbaar.) — Variaties in klapperproductie (waarvan verslag is uitgebracht door H. W. Jack in The Malayan Agr. Journal). — Bananenrotting bij verschepingen (speciaal artikel van R. G. Tomkins in Tropical Agr. van Trinidad). — Concentreeren en zuiveren van latex (met behulp van een oproommiddel). — Bereiding van cellulose uit grassen (Gramineae. Uitvinding van Joaquin Julio de la Roza Sr. te Tuinucu, Cuba. Octrooi Ned. 41942 van 16 Nov.)

Economisch-Statistische Berichten.

6 April, no. 849: De invloed van het buitenlandsche kapitaal op de ontwikkeling van de cultures ter Oostkust van Sumatra, door H. J. Manschot (de stof van dit artikel is verdeeld in twee deelen: a. historisch overzicht van de eerste opkomst en verdere ontwikkeling van de verschillende cultures en b. bespreking van den toestand, zooals deze einde 1930 was.)

Flight

van 4 Maart te Londen verschijnend, geeft een artikel over het burgerlijk vliegwezen in N.-I. (ontleend aan de Reports on the Economic Conditions in the Dutch East Indies, issued by the Department of Overseas Trade. Er wordt o.a. gezegd: the success of the Amsterdam—Netherlands India Air Service is now assured).

De Indische Gids

April: Hendrik Brouwer, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Oost-Indië, 1632—1636 en zijn „expresse commissie" naar Bali in 1633, door A. Hallema (het oudste rapport over Bali en de Baliërs namens een Gouverneur-Generaal opgesteld, dat omtrent de Hindoe-beschaving en doodencultus op dit eiland tot ons kwam. rouwers loftrompet werd door Van Spaan geblazen in dit rijmpje:

Den braven Hendrik Brouwer,
Dat was een nobel, en ook geen kleine klouwer
Van 't Portugeesche volk: Hij was niet traag noch stug,
Maar joeg haar vigiland de vliegen van den rug.)

„Colonie Planten", door G. B. J. van Heuven. (In iederen brief komt van Coen de terugkeerende klacht over het chronisch gebrek in de jonge in wording zijnde kolonie aan eerbare, gezonde vrouwen en meisjes uit het moederland. Merkwaardig is zijn ontboezeming: „Na de staet van de Comp. tegenwoordigh is, is 't ongelijck beter en veel nodiger, dat veel schepen met jonge dochters en eerlijke vrouwen, dan vol soldaten naer Indien gesonden worden".)

De Indische Verlofganger

No. 36 van 8 April: Verslag van de jaarlijksche alg. vergadering van 2 April. Idem van de vereeniging v. Waterstaat-ingenieurs in N.-I. — Het Hollandsche karakter van het 17de eeuwsche Batavia, door A. Hallema. II. (Deze schetsen mogen herinneren, zegt de schrijver aan 't feit, dat „de Gecomedereerde Nederlanden in Indien, gelijck alle de werelt kennelicken is, soo heerlicke en de signaleende royal exploict... ende vaste voet aldereerst in Indien op een soo bequame gelegen ende noodelicke plaatse voor onse natie geseth hadden". Dit maakte Oud-Batavia tot een Indisch Amsterdam!)

Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel

11 Maart, no. 10: Invloed van de crisis op den invoer van katoenen manufacturen in N.I., door Th. Odenkircher. — De productenmarkt gedurende 1931, door C. J. Visscher.

Mededeelingen van „De Handelsvereeniging te Medan"

No. 5 van 15 Maart: Cellect-telegrammen. — Onze groote cultures in 1931 (rubber, palmolie, thee, tabak en vezel).

Nederlandsch Indië

van 15 Februari no 12: Kolonisatie I, door dr. B. Vryburg (die de kolonisatie in Nieuw-Guinea bepleit: We moeten koloniseeren. Het is het eenige redmiddel voor de toekomst. We moeten werk zoeken voor onze kinderen, werk en nog eens werk; dat alleen lenigt den nood, geeft den mensch aan zich zelf terug, geeft zelfvertrouwen en levensvreugde. Alleen „moeder aarde" kan ons in dezen helpen en zij is daartoe gaarne bereid, geeft den inzet met dubbele rente terug, mits men haar met beleid en kennis van zaken behandelt, zij alleen kan werk en voedsel geven.)

Neue Züricher Zeitung (Zürich)

van 23 Maart: Der holländische „Indo" (Die holländischen Machthaber wissen genau, was sie an diesen 180.000 Indoeuropäern besitzen, nämlich, wie die „Straits Times" in Singapur einmal schrieb, „unentbehrliche Mittelsleute zur Ueberbrückung der Gegensätze zwischen Weiss und Braun).

Ons Zeewezen

April: Iets uit de geschiedenis van den zeeroof en van de vrijbuiters in de lage landen, door

L. C. Vryman. De Oost-Indische Zeeroovers. Hans de Decker. — Onderzoek van den zeebodem in West-Indische wateren — Westmoeson, door H. Craandyk (met afbeeldingen van een gezicht op Koepang (Timor) van de reede.)

Onze Aarde

Aprilnummer: Naar de grenzen van Marindland. III, door H. Geurtjens (Pater G. besluit zijn artikel met de woorden: Wanneer men niet te zeer gebonden is aan allerlei gemakken en gerieflijkheidjes, waarmee de beschaving ons verwendde, dan heeft een reis door de wildernis steeds haar eigenaardige bekoring en betooverende aantrekkelijkheid. Ze ontsluit ons steeds weer een schat van versche en nieuwe indrukken die geest en hart verrijken).

De Rijkseenheid

No. 28 van 13 April: Preferentieele rechten in de koloniale handelspolitiek (bespreking van het proefschrift van mr. N. G. Geelkerken, waarop hij tot Doctor in de rechtsgeleerdheid promoveerde). — Uit de aanteekeningen van een Indisch burger. — Eenige grepen uit het Surinaamsch Verslag 1931 (over 1930).

Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde

Deel LXXI. Afl. 3 en 4, 1931: Het hondenoffer in Midden-Celebes, door dr. Alb C. Kruyt, (met kaart). — Verloven en trouwen in Bolaäng Mongondow, door W. Dunnebier (in Maleische en Nederlandsche tekst). — De Beteekenis van de Kekajon, door dr. K. A. A. Hidding (de Kekajon of goenoengan dient o.a. om het begin en het einde zoowel van het geheele wajangspel als van de verschillende episoden aan te geven). — Wat te Parijs verloren ging, door dr. F. D. K. Bosch en C. C. F. M. le Roux (20 bladzijden geven een droef beeld van verloren schatten, die op geenerlei wijze — door aankoop noch door vondsten — het verloren gegane ooit weer kunnen worden aangevuld. De oudheidkundige verzameling van het Genootschap heeft een onherstelbaar en zeer omvangrijk verlies geleden. Twintig afbeeldingen verrijken den tekst). — Vreedzame indringing, door H. Geurtjens. M.S.C. (bij de Marindineesche volksstam). — De grondanalyse in dienst der archaeologie, door dr. G. Booberg. — Nog enkele oud-Javaansche sterrenbeelden terecht gebracht, door dr. P. V. van Stein Callenfeld — Bali als arbeidsveld voor wetenschappelijk werk, door dr. R. Goris.

Vrij Nederland

van 8 April, no. 87: De Nederlandsche Kolonie Suriname. Het bevolkingsvraagstuk. IV. (lichamelijke en geestelijke verzorging.)

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Medische Nood. No. 1: Pestbestrijding, door dr. G. Roijer. — Uit de wordingsgeschiedenis van het zendingsziekenhuis „Soekoen" te Malang. — De geesels van het Oosten). Framboesia Tropica, door dr. G. Roijer.

Nederlandsch Zendingsblad. April: Een nieuwe polikliniek, door G. W. A. Pruis (te Tjideres). — De kerkorde der Oost-Javaansche kerk, door C. W. Nortier — Boeroe in 1931 (eiland ten W. van Ceram en Ambon). — De Bhakti-godsdienst van de Hindoes, door P. M. Legêne.

Wolanda Hindia. April: De Wajang VII, door dr. H. Kraemer (schets van den inhoud van het Mahabharrata. II). — Kampeeren op Java, door dr. C. L. van Doorn. — Zending en het publieke leven. Een Indische tentoonstelling door leerlingen van het Amsterdamsch Lyceum. — Een reis door Zuid-Oost Borneo, door dr. K. J. Brouwer.

BOEKENSCHOUW.

Het Bestuurs hervormingsplan voor de Buitengewesten. Voordracht door dr. F. H. Visman in het Indisch Genootschap op 4 Maart (blz. 179—211).

De Canneheuveltjes in Indië, door Marie Ovink—Soer, 5de druk. G. B. van Goors Uitg. Mij.

Die Niederlande und ihr Kolonialreich, door prof. L. van Vuuren. A. Oosthoek, Utrecht.

Malabar and the Dutch, door K. M. Panikkar. Bombay, D.B. Taraporevala Son & Co.

De verhouding tusschen den Tropischen landbouwgordel en de industriecentra der gematigde zône in haar beteekenis voor het Koloniale vraagstuk in Zuid-Oost-Azië, door dr. J. C. Loohuis N., Drukkerij en Uitgeverszaak „De Mercuur", Hilversum. f 5.—.

Het is in een organisatie niet mogelijk, dat ieder op zijn eigen houtje werkt, er moet eenheid zijn in de arbeidsmethoden; maar er behoeft volstrekt geen gelijkvormigheid te zijn in de typen. (Der Organisator").

Suriname

„De Surinamer" van 6 Maart bevat een interessant artikel over de resultaten van den werkloozensteun. Wij ontleenen daaraan het volgende:

„In ons vorig nummer over de ontwerpbegrooting 1933 schrijvend, wezen wij op twee posten, f 80.000 voor crisissteun en f 132.000 voor wegenaanleg, te zamen meer dan twee ton dus, die voor werkloozensteun uitgetrokken worden.

Naar aanleiding daarvan werd ons de vraag gesteld, wat het Gouvernement thans heeft gedaan voor crisis- of werkloozensteun.

Het antwoord daarop vindt men in hetzelfde artikel, waarin uit de Memorie van Toelichting de mededeeling wordt gelicht dat in 1931 f 65.000 werd uitgetrokken voor maatregelen in verband met den crisistoestand, t.w. f 8000.— aan het steuncomité, f 15.000 aan goudzoekers (welk bedrag inmiddels kortgeleden werd verhoogd tot f 25.000) en bovendien f 42.000 voor wegen.

Bij lezing zeggen deze getallen eigenlijk weinig. Het was dan ook een goede gedachte zan Z.Exc. den Gouverneur om dezer dagen de Arbeidsbeurs mee te nemen naar eenige centra van tewerkgestelden, teneinde ter plaatse na te gaan, wat en hoe er gewerkt is.

Uiteraard blijft men bij een dergelijk bezoek aan de oppervlakte, doch waardeloos kan men de indrukken, die daarbij worden opgedaan niet noemen. Er is wel degelijk een conclusie uit te trekken.

De vorige week ging het naar Livorno en omgeving, waar uitsluitend landbouwers zijn gevestigd en deze week naar den Saramaccapolder, waar zoowel landbouwers als wegwerkers en kleibranders (ten behoeve van den wegenaanleg) zijn gevestigd.

Over het algemeen maken de werkloozen, die er zich hebben neergezet, 'n goeden indruk. Ze hebben voor het meerendeel hard gewerkt, zooals blijkt uit hetgeen ze als resultaat laten zien. En wat voornamer is, de stemming onder hen is uitstekend. Ze zijn tevreden en met voldoening toonen ze het werk hunner handen, er prijs op stellend, dat het bezichtigd wordt. Zou aan alle aanvragen om een bezoek worden voldaan, dan was de toegemeten tijd ontoereikend, zoodat er van zelf een aantal bij overschiet.

Behalve aan grondbewerking is er ook gedaan aan huizenbouw en hetgeen daarmee bereikt werd, dwong wel bewondering af, het bewijs leverend, dat er inderdaad wil tot werken is in velen.

De indruk was dan ook van dien aard, dat hier en daar als aanmoediging extraatjes werden aangeboden aan bijzonder ijverigen, die van verschillende zijden werden bedacht met pruimvee en andere benoodigdheden, waaraan te kort was. Min of meer onbescheiden, doch niet van nut ontbloot, is de mededeeling, dat Z.Exc. de Gouverneur deze „premieverleening" persoonlijk op vrij ruime schaal schijnt te beoefenen, tot groote waardeering der betrokkenen."....

Wij nemen uit het artikel nog het volgende over:

„Voor den geest onder de opgezetenen getuigt een muzikale deputatie, die het gezelschap stond op te wachten aan den ingang van Leiding 10a, waar onverhoeds uit het groen een Wien Neerlandsch Bloed schetterde, dat door merg en been ging, en over vier gesiachten verdeeld, werd gekweeld. De erkentelijkheid uitte zich in de eindeloos schijnende reeks coupletten, die door een heldenbariton con brio werden ingezet en onvermoeid werden overgenomen door een bont gezelschap. Toen er een half dozijn coupletten was afgewerkt (waarbij we tot onze schande ontdekten, dat we blijkbaar nooit de roerende hymne in haar geheel hebben gekend) toen, zeggen wij, intoneerde de sopraanzangeres van het koor het Wilhelmus in de oude toonzetting, met coloratuurloopjes, die in Lucia di Lammermoor of Carmen, een sterfscène tot iets onvergetelijks zouden hebben gemaakt. De verwarring, die bij de twee-inzetten-tegelijk een oogenblik van weifelende stilte deed invallen, bood de geschikte gelegenheid de muzikale tractatie radicaal stop te zetten om door te trekken. Anders waren we misschien nog aan couplet nummer zooveel van deze bij uitstek nationaal-Nederlandsche liederen, die voor deze eenvoudige menschen altijd van een aparte bekoring zijn".

⁂

Ook in *„De West"* van 15 Maart de beschrijving van een tweedaagschen tocht door den Gouverneur, vergezeld van een gezelschap van 5 personen, naar Saramacca ondernomen.

Onze ruimte gedoogt niet uit dit belangrijke verslag iets over te nemen.

⁂

„Suriname" van 11 Maart deelt mede dat de heeren Herbert en Bilis van de Fox Movietone Filmmaatschappij, die Dinsdag 1 Maart met den trein naar Kabelstation vertrokken, Donderdagmorgen per motorboot van Bergendal in de stad zijn teruggekeerd.

Zij zijn zeer voldaan over de opnamen, die zij in het binnenland hebben kunnen maken en zullen nu eenigen tijd in de stad blijven voor verdere kiekjes.

In 't nr. van 5 Mrt. de mededeeling dat de heeren er op uitgetrokken zijn om kiekjes van de stad te maken. Met hun toestel in een auto gemonteerd, reden zij langs verschillende straten en knipten wat zij in het belang van hun zaak achtten. Later op den dag werden de fietsers vereeuwigd, die gevolg hadden gegeven aan den oproep van het blad en bij honderden waren opgekomen. De opkomst was van dien aard dat de heeren verplicht waren op een gegeven moment in groepen van ongeveer 50 te verdeelen.

Zondagmorgen vertrokken zij naar Mariënburg, waar een Javaansche dans werd verfilmd. Maandag zijn ze naar K. M. 55 gegaan voor de verfilming van een Indiaansche dans.

Wij hopen dat wij hier de films ook te zien zullen krijgen. Misschien wil de een of andere bioscoop daartoe maatregelen nemen.

⁂

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de belangrijke artikelen van den heer J. A. Liems (oud-planter en oud-landbouwleeraar in Suriname) in *„Het Vaderland"* van 6 en 7 April, onder het hoofd „Rijstbouw als mechanisch grootbedrijf of wel uitgeoefend als kleinbedrijf op coöperatieven grondslag?"

⁂

„De Ver. „Suriname" houdt een Suriname-avond op Dinsdag, 19 April a.s., in de aula van het „Koloniaal Instituut" aan de Mauritskade te Amsterdam. De Surinamefilm zal worden vertoond met toelichting, terwijl eenige Surinaamsche voordrachten zullen worden gegeven.

Curaçao

De duurtebijslagen.

Sinds Augustus l.l. is tusschen den gouverneur en den Kolonialen raad een schriftelijke gedachtenwisseling gaande over de vermindering der duurtebijslagen. Den 23sten der genoemde maand schreef de gouverneur aan het slot van een brief over de bestemming van de opbrengst van de gedistilleerd accijns tot een bedrag van *f* 1.000.000 voor de aflossing der kasvoorschotten in 1933 en volgende jaren en over een aflossingsplan voor 1932 tot gelijk bedrag, waartoe o.a. zou dienen *f* 135.000,— te verkrijgen uit vermindering van duurtebijslagen of salarisherziening: „Het zal mij aangenaam zijn spoedig van uwen Raad te mogen vernemen of hij zich met dit plan kon vereenigen." In zijn antwoord ging de raad op het plan zelf niet in, hij verwierp de gedachte, om bepaalde inkomsten voor de aflossing der kasvoorschotten te bestemmen, en meende dat voor dit doel moesten dienen de „surplussen", door een uiterst zuinig beheer te verkrijgen, en aan het slot van een brief over den bouw der politiewoningen op Rooi Canari ondanks de schrapping van dezen post door den raad schreef deze: „Waar het Bestuur in overweging heeft vermindering van den duurtebijslag der ambtenaren, is de Raad van meening, dat daartegenover uitgaven voor uitvoering van werken, welke momenteel niet absoluut geboden zijn, in elk geval achterwege dienen te blijven."

Hieraan vastknoopende antwoordde de gouverneur: Wilt mij laten weten, of ik hieruit begrijpen moet, dat ge bezwaar hebt tegen een vermindering der duurtebijslagen met *f* 135.000,—, dan zal ik overwegen, of ik u voorstellen kan dit bedrag uit andere middelen te verkrijgen. — Dat is een misverstand, luidde 's raads antwoord; „waar destijds de desbetreffende regeling in overleg met den Kolonialen Raad werd vastgesteld, verzoeken wij u een voorstel tot wijziging aan het oordeel van den Raad te onderwerpen." Hierop zond de gouverneur een brief, waarin hij meedeelde zijn plan tot vermindering der duurtebijslagen, gevolgd door een wijziging in dit plan en nader gevolgd door een nieuw plan dat kort daarop in het Publicatieblad verscheen en *f* 55.000 bezuinigt. Daarover is de raad nu ontstemd. Hij schrijft, dat de gouverneur „met kort gebaar een einde maakte aan een aangevangen overleg met den Raad ter zake, hetgeen de Raad, een goede en vruchtdragende samenwerking met het Bestuur op hoogen prijs stellende, niet anders dan betreuren kan." De ondervoorzitter, Mr. Ellis, heeft zich tegen het verzenden van dezen brief verzet op staatsrechtelijke gronden: de gouverneur is nòch tegenover den begrootingswetgever nòch tegenover de ambtenaren gebonden het geheel daarvoor uitgetrokken bedrag als duurtebijslag uit te keeren, merkte hij op.

De raad zou o.i. goed hebben gedaan zich naar het oordeel van den eenigen geschoolden jurist in zijn midden (Mr. Eskes was afwezig) te gedragen.

Nu heeft de gouverneur gemeend den raad te moeten wijzen op art. 38 van het regeeringsreglement, dat aan den gouverneur de regeling der bezoldigingen opdraagt.

Het is de vraag of mr. Ellis' standpunt niet juister is, want als art. 38 Rr. den gouverneur tot regeling der duurtebijslagen bevoegd maakt, dan volgt daaruit tegelijkertijd zijn onbevoegdheid ten aanzien van de aan de Kroon voorbehouden of bij algemeene verordeningen geschiede regelingen van bezoldigingen.

Na ontvangst van des gouverneurs brief heeft de raad zich niet vereenigd met een voorstel-Ellis om dezen voor kennisgeving aan te nemen maar dien naar de afdeelingen verwezen.

Een vergissing.

Een tijdje geleden heeft de *Amigoe* verteld, dat de door den Kolonialen raad afgestemde aanvullingsbegrooting voor 1928 door de Staten-Generaal was aangenomen. Dit bericht was onjuist. Die begrooting betrof het jaar 1929.

Nu meldt hetzelfde blad, dat de rekening over 1928, waaraan de Koloniale raad zijn goedkeuring onthield, in het Staatsblad verschenen is. Dat is nog onjuister: de vaststelling van de rekening geschiedt bij de wet en komt nooit in den Kolonialen raad.

De aanvullingsbegrooting voor 1929 hebben de Staten Generaal nog voor de boeg.

Scheurbuik op Aruba.

In *La Prensa* lezen wij een bericht, dat aan *La Cruz* zou ontleend zijn, over een scheurbuikepidemie op Aruba. Zelfs zouden de scholen gesloten zijn, om besmetting te ontgaan.

Nagekomen Berichten.

Uit den Verren Vreemde

Twee eeuwen zending.

Wij meenen dezen keer eens aandacht te moeten vragen voor iets dat buiten crisis, Oostersche kwestie, rondetafelconferentie, e.d. in lichterlaaie staande kwesties van den dag, staat.

Den 21en Augustus 1932 zal het twee eeuwen geleden zijn dat de Evangelische broedergemeente te Hernhut haar eerste zendelingen: L. Dober en D. Nitschmann, uitzond om het evangelie te verkondigen onder de negerslaven van St. Thomas, het destijds Deensche eiland in de Antillen. *De Banier*, het algemeen christelijk weekblad voor N.-I., vestigt hierop de oplettendheid in zijn nummer van 17 Maart om dit jubileum der Hernhutterzending in waardeering te herdenking. Wij nemen verdere historische herinneringen over, indachtig de werkzaamheid van deze broederschap in den verren vreemde en het aandeel dat zij in het bijzonder aan onze West ten goede heeft doen komen.

Den 20en December 1735 zetten de eerste Hernhutters, Von Larisch, Berwich en Piesch, voet aan wal in Suriname voor de zending onder de negerslaven en Indianen.

Te midden van de vele zendingscorporaties, die de laatste honderd jaren hare werkzaamheid over de geheele aarde hebben uitgebreid, neemt de Evangelische Broedergemeente als Zendingsgemeente een bijzondere plaats in.

Allereerst om hare afkomst. De wortels van de Broedergemeente reiken terug tot Johannes Hus, den grooten voorlooper der Hervorming, die in 1415 zijn leven op den brandstapel liet. De uit dit martelaarszaad gesproten Unitas Fratrum (1457) was reeds een Zelfstandige Reformatorische Kerk toen Luther's hamerslag in 1517 te Wittenberg weerklonk. Deze Boheemsch-Moravische Broederkerk heeft haar eigen geschiedenis van afwisselende bloei en vervolging gehad, tot zij door de Contra-Reformatie nagenoeg geheel werd vernietigd. Haar laatste groote figuur was Comenius, die als balling in het gastvrije Nederland is gestorven. (1670).

Maar tusschen 1722 en 1727 kwam de wedergeboorte der oude Uniteit. Onder leiding van den Graaf van Zinzendorf ontstond eene nieuwe Broederkerk, die zoowel wat vorm als wat geest betreft de oude tradities voortzette en hernieuwde. De gevolgen waren: eent sober gemeenschapsleven, een gezindheid van waardeering tegenover andere reformatorische kerkgenootschappen, een sterke Christelijk-paedagogische werkzaamheid en een buitengewoon krachtige zendingsdrang.

Voorts heeft de vestiging van talrijke gemeenten in vreemde landen (in vroeger tijden gedwongen de vervolgingen ertoe) en vooral de uitzwerming der zendelingen naar bijkans alle deelen der wereld aan de Broedergemeente een internationaal karakter gegeven, dat inderdaad eenig is. De Broeder-uniteit, waarvan het hoofdkwartier te Herrnhut (Saksen) is gevestigd, bestaat thans uit 4 provincies: een continentale, omvattende Duitschland, Zwitserland, Nederland en Denemarken; een Engelsche, omvattende Engeland, Schotland en Ierland; en twee Noord-Amerikaansche provincies. Vanuit die groepen van gemeenten, die in totaal niet meer dan 58,000 leden

tellen (in de continentale provincie slechts 9.000), zijn in den loop van 200 jaren ongeveer 50 zendingsterreinen in alle 5 werelddeelen gesticht, waarvan 13 thans nog in volle bewerking zijn: Labrador (sedert 1771), Alaska (1885), Californië (1889), Jamaïca (1754), de Kleine Antillen (1732), Nicaragua (1849), Demerara (1878), Suriname (1735), Zuid-Afrika-West (1736), Zuid-Afrika-Oost (1828), Nyassa (1891), Unyamwesi (1897) en Hymalaya (1853). Hier zijn in totaal 135.409 gedoopten, 101 blanke zendelingen, 124 blanke zendelingsvrouwen, 51 geordende inheemsche zendelingen, 408 inheemsche dagschoolonderwijskrachten, 25.554 zondagschoolkinderen, en 1173 inheemsche zondagschoolonderwijskrachten.

Het wekt eerbiedige verbazing hoe de kleine Broedergemeente zulk een uitgebreid zendingswerk tot stand heeft kunnen brengen en gedurende 200 jaren een rij van 3000 zendelingen en zendelingsvrouwen heeft uitgezonden.

Zij is de Oudste der Bestaande Zendingskerken of Corporaties.

Maar om en achter haar stonden en staan zeer groote, meest georganiseerde kringen van leden van andere kerkgenootschappen met hunne liefde, hunne belangstelling en hunnen financieelen steun. Dit verheugende verschijnsel moet óók eenig heeten en bevestigt geheel den interkerkelijken karaktertrek der Broedergemeente. Krachtens verleden en heden draagt de Evangelische Broedergemeente met hare zending het ecumenische of vereenigende kenmerk.

Wat Nederland betreft: Tot 1928 heeft Herrnhut de volle verantwoording gehad voor het grootste zendingsterrein der Broedergemeente: het Nederlandsch gebiedsdeel Suriname. Die taak is toen, gedwongen door financieelen nood, overgedragen geworden aan het Zendingsgenootschap der kleine Zeister Broedergemeente. De te dragen last rustte van toen af nagenoeg geheel op Nederland, noodgedwongen, maar toch eigenlijk niet meer dan vanzelfsprekend, besluit *De Banier*.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Boroboedoer.

Op Vrijdag 22 April a.s. des avonds 8 uur, zal de heer Th. van Erp, Oud-Luit.-Kolonel der Genie N.I.L., in het gebouw Excelsior, Zeestraat 57b, alhier, een voordracht met lichtbeelden houden over den „Boroboedoer".

Leden en begunstigers van de afdeeling 's-Gravenhage, hebben met één huisgenoot vrijen toegang op vertoon van hun lidmaatschap- tevens contributiekaart 1932.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN
Jacob Hopstraat 12, tel. 554262.

Afdeeling Bergen op Zoom.

Vijfde leden-avond.

Donderdag 14 dezer, sprak voor deze afdeeling in het Roxy-theater, ter gelegenheid van de vijfde leden-bijeenkomst gedurende dit seizoen, mr. dr. H. G. W. van den Helm, oud-Gouvernements-secretaris van Suriname over het onderwerp: „Suriname als vrije volksplanting".

Spreker, die bereids twee jaar geleden met een lezing toegelicht door lichtbeelden voor deze afdeeling optrad, belichtte thans in het bijzonder den invloed, dien de verschillende rassen (Creolen, Boschnegers, Indianen, Hindoe's, Chineezen, Javanen en Europeanen) hebben gehad en hebben, op de economische en cultureele samenstelling van het maatschappelijk organisme van Suriname en wist ons, door zijn veelzijdige kennis wat betreft Land- en Volkenkunde van dit overzeesche deel van Nederland, in een boeiende causerie daarover een juist beeld te schetsen.

Na de pauze, werd vertoond, de op initiatief van den voormaligen Gouverneur van Suriname, mr. A. A. J. A. Baron van Heemstra destijds opgenomen Suriname-film, welke ons de stad Paramaribo te zien gaf met haar 50.000 inwoners op een gevolkingscijfer voor geheel Suriname van 150.000 zielen; verder het ziekenhuis der R.K. Missie, het Militaire Hospitaal, de interessante hoedenvlechterij der R. K. Missie, waar Creoolsche meisjes door de ijverige Missie-zusters het vlechten van hoeden wordt aangeleerd.

Mede gaf deze film ons een blik in het bedrijf eener suikeronderneming van de Nederlandsche Handel-maatschappij en van een cacao-plantage, terwijl de rolprent ons verder een kijkje gaf op het houtbedrijf, waar de Boschnegers zich in volle actie vertoonen bij het vellen, bewerken en transporteeren der geweldige stammen. Met den trein ging het verder het binnenland in tot aan het kabelstation, waar de passagiers in een kabel-cabine de breede rivier overstaken.

Het laatste gedeelte van de film vertoonde ons een schitterende reis in corjalen naar en door het gebied der stroomversnellingen, waar de Boschnegers stoutmoedige staaltjes van behendigheid te zien gaven bij het doortrekken der wildbruisende stroomversnellingen der rivier, terwijl als slot de film ons bracht in een Indianen-dorp, waar men zich bij muziek en dans verlustigde en waaraan jong en oud meedeed.

Ook de film werd waar noodig, toegelicht door spreker van dezen avond, wien bij het slot een warm en welverdiend applaus ten deel viel.

Na een dankwoord aan spreker, sloot de voorzitter dezer afdeeling, mr. drs. D. A. F. Blom, dezen welgeslaagden leden-avond, welke door een 175-tal leden met hunne dames zoomede enkele geïntroduceerden, werd bijgewoond.

Bergen op Zoom, 16 April, '32.
DE AFD.-SECRETARIS.

Afdeeling 't Gooi.

Filmavond „Tropisch Toerisme".

In Samenwerking met de Ver. „Onze Vloot", B.E.N.D.O.R., het Nat. Jongeren Verbond, en de Vereeniging van Verlofsofficieren werd op 13 April j.l. in het Casino de film „Tropisch Toerisme", welwillend afgestaan door de K.P.M., voor een overvolle zaal vertoond. Een enthousiast publiek heeft genoten, niet alleen van al het belangwekkends, dat op het doek te zien was, doch ook van de muzikale begeleiding, toepasselijke krontjong- en gamelangmuziek, welke verzorgd door den heer L. D. Petit, in uitstekende handen bleek te zijn.

Opvallend was de prettige stemming, welke van den aanvang af in de zaal heerschte. De avond had een vlot verloop, dank zij veler medewerking, speciaal van den heer Petit, die geen moeite had gespaard dezen avond tot een succes te doen worden en wien hier dan ook een woord van welgemeenden dank niet onthouden mag worden. Jammer, dat velen, wegens plaatsgebrek, afgewezen moesten worden. In de pauze werd gecollecteerd voor het Plaatselijk Crisiscomité, het Indische Crisiscomité en de inrichting van Pa v. d. Steur. De opbrengst hiervan was eenigszins teleurstellend.

DE SECRETARIS.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Voor de leden in Ned.-Indië.

De leden die in Ned.-Indië verblijven worden vriendelijk verzocht de door hen verschuldigde contributie aan hem over te maken, zoodra door hen ontvangen is een postwisselformulier en zulks teneinde verdere kosten op de inning dier contributie niet noodeloos te vergrooten.

De Hoofdvertegenwoordiger van Oost en West,
L. M. F. PLATE.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken

Leestafel.

Ter kennisneming voor belangstellenden het 14e jaarverslag der Stichting Verblijf voor den Oud-Indisch Militair te Nijmegen.

VAN DE REDACTIE.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Postadministratie heeft het retourvliegtuig „Ekster" van den Holland—Indië-dienst 204 K.G. 195 G. post aan boord.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 14 April j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken, werden 34 zakken luchtpost verzonden met een totaal gewicht van 317 K.G. 375 G. bruto en 282 K.G. 065 G. netto. De zending bevatte 14771 brieven beneden 5 gram 347 briefkaarten en postwissels; 3445 stuks zwaarder dan 5 gram en 2338 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 20901 stuks.

De K. N. I. L. M. in Februari 1932.

De gemiddelde bezetting was in Februari in vergelijking met Januari iets verbeterd. Het totale vervoer op de regelmatige lijnen was wel iets minder, doch in Februari werden 12 vluchten minder gemaakt op de luchtlijnen dan in Januari.

Voor de rondvluchten, welke tegen het verlaagd tarief van f 9.— werden gehouden, bestond een bevredigende belangstelling. Voor minder gegoede Inheemschen werd weder de gelegenheid opengesteld tegen het goedkoope tarief van f 5.— per persoon te vliegen, waarvan een druk gebruik werd gemaakt.

De vervoercijfers zijn over de afgeloopen maand als volgt:

Batavia—Bandoeng	238
Bandoeng—Batavia	233
Batavia—Semarang—Soerabaja	84
Soerabaje—Semarang—Batavia	118
Batavia—Palembang—Singapore	21
Singapore—Palembang—Batavia	16
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	28
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	19
Rond- en extra vluchten	455
totaal	1212

Van de verbinding Singapore—Medan v.v. werd, daar de slechte tijdsomstandighden zich sterk in de Straits en Deli doen gelden, in de laatste maanden in geringe mate gebruik gemaakt, zoodat besloten werd, deze verbinding tijdelijk op te heffen.

Aan goederen werden vervoerd 4568 K.G., aan luchtpost 1494 K.G. of ongeveer 105.000 brieven.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

G. A. Fokker, contr. 1e kl. b.h. B.B., Emmalaan 8, Oegstgeest; dr. C. Spruit P. Pzn., plantk. ter besch. v.h. Alg. Landb. Synd. te Tjinjiroean, Kamperfoelieplein 8, Den Haag; Ch. C. J. Lommen, contr. b.d. Pandhuisdienst, L. v. Meerdervoort 653, Den Haag; mr. J. Kramer, tijd. buitengew. landrechter te Soerabaja, Beukelsdijk 57b, Rotterdam; N. Halie, ged. gezaghebber 1e kl. b.h. B.B., Dronrijperstraat 8. Leeuwarden; H. L. Steur, comm. b.h. Hoofdbest. v.d. P.T.T.-dienst, Zeekant, Scheveningen; J. J. Palm, hoofd v.h. Bezoldigingskant., Hotel Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag; E. W. Burgemeestre, hoofdpolitieopz. b.d. Alg. Pol. (stadspolitie) te Buitenzorg, Wattstraat 14, Den Haag; G. J. W. Heim, ondercommissaris b.d. Alg. Politie te Tjibaroesa, Wattstr. 14, Den Haag; mevr. C. C. Walter, geb. v. d. Kerkhof, onderw. b.h. O.W.L.O., Dreef 38, Princenhage; F. J. Vreugdenburg, werkt. electr. techn. opz. 1e kl. b.d. dienst van den Mijnbouw, p.a. Ver. v. Ind. Verl., v. Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag; H. v. d. Hoeff, schoolhoofd b.h. O.W.L.O., v. Duvenvoordestraat 23, Haarlem; Chr. J. P. van Slingerlandt, contr. 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Oranjeplein 19, Den Haag; H. J. B Bär, wnd. schoolhoofd b.h. O.W.L.O., v. Brakelstraat 11, Utrecht; A. W. Rondeel, contr. 2e kl. b.d. P T. T.-dienst, p.a. L. Wink, geb. Overbeek, Weg naar Warnsveld 19, Zutphen; A. Los, hoofd v.h. Djatibedrijf b.d. dientst v.h. Boschwezen, Stationsweg 2, Leiden; P. S. Pastora, alg. ontvanger 3e kl. van 's Lands kas te Koepang, Valkenboschlaan 13, Den Haag; R. Houwing, contr. bij de Centrale Kas, Copernicuslaan 33, Den Haag; H. A. Voskuil, gouv. ats b.d. dienst der Volksgezondheid, Kalfjeslaan 46, Amsterdam.

ADRESVERANDERINGEN.

J. Hamilton of Silvertonhill, werkmeester b.d. S.S., Weimarstr. 188, Den Haag; J. C. d'Arnaud Gerkens, ambt. v.d. Stat. b.h. Dept. v. Justitie, Berberisstr. 19, Den Haag; Ir. R. Bloemendal, hoofding. afd. chef b.d. S.S., Paviljoensl. 7, Haarlem; M. F. Engels, tijd. fgd. contr. B.B., Weimarstraat 168a, Den Haag; Mej. J. G. Robijn, klerk b.h. Post en Tel.kantoor te Malang, Poste Restante, Den Haag; J. W. Lutter, niet gedr. referendaris o.h. kantoor v.d. Gouv. van Midden-Java, Weimarstraat 207, Den Haag; J. P. B. de Graan, tijd. wnd. gedipl. gezaghebber 1e kl. b.h. B.B., Hotel Les Alpes, Divonne-les-Bains; W. H. Tentoea, comm. b.d. S.S., Weimarstr. 26a, Den Haag; J. Groenendijk, hoofdcomm. b.d. afd. Compt. v.h. Gew.-kantoor te Padang, Obrechtstraat 431, Den Haag; ir. G. F. Cool, ing. 1e kl. b.d. Waterstaat en B.O.W., Hanenburgl. 148, Den Haag; Ch. C. A. von Lützow, tijd. wnd. commies b.h. B.B., Abeelstr. 27, Den Haag; G. van Kleef, insp. b.h. W.L.O., Goudenregenstraat 262, Den Haag; H. C. Brouwer, contr. 1e kl. P.T.T., Okeghemstr. 8, Amsterdam-Zuid; mr. H. A. J. Drost, adj.-inspect. v. Financiën, N. Amstellaan 107, Amsterdam-Zuid; P. F. Casimiri, technisch opz. 2e kl. b.d. Strafgevangenis te Tjipinang, Danckertstraat 58, Den Haag; E. E. Vliex, hoofdagent 2e kl. b.d. Alg. Pol., Obrechtstraat 409, Den Haag; Mevr. A. van der Sommen, geb. Fredrikz, onderw. b.h. O.W.L.O., Baronielaan 273, Breda; H. ten Holt, hoofdradiocomm. b.d. P.T.T.-dienst, Meloenstr. 109, Den Haag; R. J. Evers, werkbaas b.d. S.S., Leliestraat 39, Amersfoort; J. P. A. de Nijs, opz. b.d. S.S., Lubeckstraat 82 I, Den Haag; Mej. J. F. C. Nieuwenhuyzen, analist 1e kl., Dep.

v. L. N. H., Laan van Meerdervoort 762, Den Haag; Mej. S. Kneefel, hoofdtelefoniste b.h. Telef.-kantoor te Semarang, Weimarstraat 28, Den Haag; H. D. van der Werf, Dirig. off. v. gez. 1e kl., v. Boetzelaerlaan 14, Den Haag; H. van Dissel, hoofdonderw. b.h. O.W.L.O., Daguerrestraat 148, Den Haag; J. Oosterbaan Jzn., adj. acc. 1e kl. b.h. Gouv. Acc.kantoor, Gouverneurl. 307, Den Haag; W. Hajenius, inspect. b.d. P.T.T.dienst, H. W. Mesdagstraat 18, Groningen; Ir. R. Bloemendal, hoofdingenieur b.d. S.S., Ign. Bispinckláan 26, Bloemendaal.

BIOSCOOPNIEUWS

CENTRAAL THEATER, DEN HAAG, Lange Poten 41.

Het Congres danst.

Een Charell-ensceneering van de
Erich Pommer-productie der UFA.

Muziek en muzikale leiding: Werner R. Heymann
Onder gebruikmaking van oud-Weensche composities

Tekst der liederen: Robert Gilbert.

Regie: Erik Charell.

Personen:

Christel Weinzinger, handschoenenverkoopster	Lilian Harvey
Czaar Alexander van Rusland	Willy Fritsch
Bibikoff, zijn adjudant	Otto Wallburg
Uralsky	X.X.X.
Vorst Metternich	Conrad Veidt
Pepi, zijn secretaris	Carl Heinz Schroth
De comtesse	Lil Dagover
De koning van Saksen	Alfred Abel

enz, enz.

Opgenomen op Klangfilm-apparaten.

1814 Napoleon, de keizer der Franschen, is eindelijk overwonnen en zit als gevangene op Elba. Het krijgsrumoer in Europa is verstomd en de regeerende vorsten, ministers en diplomaten hebben thans het woord. Het oogenblik is aangebroken om de grenzen van Europa, dat door Napoleon uit zijn voegen is geraakt, te herzien. In Weenen is alles samengestroomd, dat territoriale aanspraken meent te mogen doen gelden en de golf van ongebreidelde levenslust, die na het beëindigen van den langdurigen oorlog over Europa rolt, sleurt ook de vergaderende leden van het Weener Congres met zich mee. Weenen is voor korten tijd het middelpunt van de wereld. Er gaat geen dag voorbij, of een koning doet zijn intocht onder het donderen der saluutschoten, onder een regen van bloemen en onder de tonen van vroolijke marschmuziek.... Op de tribune, die voor haar venster gebouwd is, staat Christel, het mooiste meisje van Weenen. Zij heeft een bouquet in de hand voor den knappen czaar Alexander, die over een uurtje zijn blijde inkomst zal doen. Ondanks het verbod van den almachtigen minister, Vorst Metternich, heeft Christel tot dusver alle gekroonde hoofden een bouquet, waarvan het papier den naam van haar handschoenenzaak vermeldde, in de schoot geworpen. Metternich's rechterhand is Pepi, zijn secretaris, die van Christel houdt, maar door haar aan het lijntje wordt gehouden....

Het Russische volkslied weerklinkt, het duizendkoppig publiek roept hoera en glimlachend neemt czaar Alexander het huldeblijk der Weeners in ontvangst. Plotseling vliegt een hard voorwerp rakelings langs Alexander's schako. Iedereen is ontzet. Wat is er gebeurd? Een aanslag? De czaar is ongedeerd, rijdt minzaam groetend verder terwijl de politie behoedzaam het voorwerp, dat oorzaak is van een groote consternatie, nadert. De vermeende bom ontpopt zich als.... Christel's bouquet. Maar bom of geen bom: Christel wordt gearresteerd om een dracht stokslagen op zeker lichaamsdeel in ontvangst te nemen. Pepi vraagt audiëntie aan bij den czaar, om hem te bewegen, de uitvoering van de straf te verhinderen. De czaar begeeft zich naar de gevangenis, ziet Christel, bevrijdt haar uit een pijnlijke situatie en.... vat vuur.

Metternich is in de wolken, want nu zal de czaar wel tijd noch gelegenheid hebben om de zittingen van het congres bij te wonen. Alexander verschalkt evenwel den sluwen Metternich door middel van zijn dubbelganger Uralsky en verschijnt toch op het congres, waarna hij met Christel eenige genotvolle uren bij „Heurigen" doorbrengt.

Den volgenden dag wordt Christel door een met twee fraaie schimmels bespannen koets afgehaald. In triomf rijdt zij door Weenen en het Weener Woud naar haar nieuwe woning, een prachtige villa, die czaar Alexander haar geschonken heeft. Christel kan het groote onverwachte geluk nauwelijk vatten. Maar de houding van haar nieuwen vereerder bevreemdt haar toch ook, want nu eens is hij vroolijk en charmant, dan weer stuntelig en zwijgzaam.

Pepi is dood ongelukkig, maar Metternich wrijft zich in de handen. Om den czaar van de slotzitting verre te houden, heeft hij een nieuwe list bedacht; de czaar moet in de balzaal ten bate van de armen kussen à 100 gulden per stuk verkoopen. Kust de echte of de pseudo-Alexander? Christel weet het beter, zij wordt door den echten czaar gekust. Haar hartje beeft van ongekend geluk, zou hij haar mee naar Petersburg nemen?

En Metternich weeft glimlachend de fijne draden zijner diplomatie. Het congres danst, terwijl hij de nieuwe grenzen van Europa vaststelt. Maar plotseling stuit een met slijk besmeurde ordonnans de balzaal binnen. Hij brengt een ontstellende tijding: Napolean is in Frankrijk geland! Alarm! De vroolijkheid is als met tooverslag verdwenen; de legers der geallieerden marcheeren naar het Westen en aan het hoofd der Russen: de czaar.

Christel's droom is ten einde. Zij zal geen keizerin van Rusland worden, maar wie weet, of de toekomst aan Pepi's zijde in het onvolprezen Weenen ten slotte niet verkieselijker is.....

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank.

Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam

		11 April 1932	18 April 1932
Aandeelen	Koloniale Bank	$45^1/_4$	50
„	Ned. Ind. Handelsbank .	$55^1/_2$	55
Cert. aand.	Ned. Handel Mij. . .	$66^1/_2$	$67^3/_4$
Aandeelen	Alg. Exploratie Mij. . .	$103^3/_8$	$106^1/_4$
„	Kon. Petroleum Mij. . .	$120^1/_2$	$119^3/_4$
„	Rubber Cult. Mij. A'dam.	$29^1/_2$	$33^1/_8$
„	Ned. Ind. Suiker Unie .	$59^1/_2$	65
„	Ned. Scheepvaart Unie .	$48^1/_2$	50
„	Handelsverg. A'dam . .	$155^1/_2$	159
„	Deli Batavia Mij. . . .	99	102
„	Deli Maatschappij . . .	103	110
„	Senembah Mij.	125	121
„	Deli Spoor	44	46
„	Ned. Ind. Spoorweg Mij.	50	53
„	Philips Gloeil. (nieuwe) .	54	61
Cert.aand.	Unilever	$100^1/_2$	100

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	9.36
New York Cable	$2.46^{13}/_{16}$
Berlijn	58.56
Parijs	9.74
Brussel (Belga)	34.60
Zurich	$47.97^1/_2$
Weenen	35.25

Er zijn menschen, die liever dwangarbeid verrichten, dan een nieuwe methode aan te nemen. (Maandblad „Succes").

Mutatiestaat van 13 tot 20 April '32

Nieuwe Leden:	Voorgesteld door:
K. van der Veer, Amsterdam, Linnaeusperkweg 32.	Secretaris Afd. Amsterdam.
Cantine van de School voor Reserve-Officieren der Genie te Utrecht (Kromhoutkazerne).	den heer J. J. Mac-Kenzie te Utrecht.
J. Heemstra, Indol. cand. Den Haag, Ampèrestr. 28.	den heer E. Wittner te Leiden.
Mevrouw F. Kruseman, Hilversum, Hoflaan 1.	Eigen aanmelding.
Mevrouw E. P. Snijders, Hilversum, Graaf Florislaan 32.	Mejuffrouw B. van Maarseveen te Hilversum.
Dr. Z. E. Polak, Hilversum, Hertog Hendriklaan 1.	den heer J. F. de Jong te Hilversum.

Afschrijvingen:

Mr. R .J. de Wal, Den Haag, Suezkade 167.

R. I. P.

Th. F. A. Delprat, Oud-Hoofdingenieur N.-I., Amsterdam, P. C. Hooftstraat 168.

Adresveranderingen:

H. Bölger Blom, Amsterdam, van: Pieter de Hooghstraat 82, naar: Rijnstraat 124, 1ste flat.

H. J. Valk, van: Amsterdam, Fr. v. Mierisstr. 135B, naar: Bussum, P. J. C. Gabriëllaan 7. f 5.—.

W. van der Wielen, van: Hilversum, Pieter de Hooghlaan 1, naar: Amsterdam, Rubensstraat 55. f 5.—.

J. J. W. Steffens, van: Haarlem, Lakenkoopersstraat 10, naar: Kortenhoef (N.-H.) Kerkbuurt 103. f 5.— (rekent voortaan, op verzoek tot de afdeeling Amsterdam).

T. Boekholt, Inspecteur L. O. Inspectie Groningen, van: Oude Ebbingestr. 43a, naar: Turfsingel 75.

Mejuffrouw C. M. Dubois, Utrecht, van: Alb. Neuhuijsstr. 32, naar: Nobelstraat 1 bis.

M. J. Feekes, van: Den Haag, Obrechtstr. 337, naar: Deventer, Dahliastraat 12. f 5.—.

Ds. H. Snel, Den Haag, Groot Hertoginnelaan, van: 93, naar: 226.

Mevrouw C. Jentink—Courier dit Dubckart, Nijmegen, van: Fransche Straat 77, naar: Oranjesingel 2a.